

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

Nr. 14. XIII aastakäik

TEETAJA

15. juulil 1938

Ilmub kaks korda kuus.

Tellimishind:	Toimetus ja talitus	Kuulutuste hinnad:
Aastas . . . kr. 2.50	Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Pikk t. 20	1/1 lhk. . . kr. 30.00
Poolaastas . . . " 1.50	Kõnetraat 426-15. Toimetaja kõnetunnid:	1/2 " . . . " 16.50
Välismaale . . . " 5.00	igal äripäeval 12—2 p. l.	1/4 " . . . " 10.00
Poolaastas . . . " 3.00		Kaanekülgedel—kokkuleppel

SISU: Kaubandus-tööstuskoja 1937. a. tegevuse ülevaade. Kommertspankade tegevus 1937. a. Kirjavahetus. Tubakasaaduste müügi maksutähtede väljaandmise korda tuleks muuta. Majandusringkondades elav huvi ratsionaliseerimise komitee tööde vastu. Hoiatus kaupade saatmisel Itaaliasse ilma vastava sisseveoloata. Suvise sõiduplaani järgi jõuavad kaubasaadetused hilinemisega Pärnu. Eestlastele eesti nimi. Tallinnas korraldatakse tänava raadionäitus. Kaubandus-tööstuskoja peakoosolek. Äride register. Toiduaineturg. Välisbörsid. Kaubahindu. Tallinna börsi kursisedelid.

Suur ostukeskus Idamere-
maade majandusele on

26. Saksa idamess

Königsbergis (Pr.)

21.—24. augustini 1938. a.

Rahvusvaheline kaubaproovimess. Tehniline- ja ehitustarvete-
mess. Põllumajandusmasinate näitus. Käsitööstusnäitus.
Arvukad eri- ja välismaade näitused. Ühenduses 26. Sak-
sa idamessiga korraldatakse „Riiklik tootlusala idanäitus“.

Tunduvad hinnaalandused välismaa külastajaile.

Suured sõiduhinnaalandused raud- ja veeteedel. Hinnata
Königsbergiga tutvumine. Odav peavari. Odavad ring-
sõidud Ida-Preisimaal.

Ligemaid teateid ja messikaarte saab Saksa idamessi auametlikult esindajalt Eestis,

härra O. Gnauck'ilt,

Tallinn, Koidula tänav 9-3, telefon 312-62.

KVALITEET

Brüideid
sukki
ja
muud
tekstiil-
kaupu
soovitat

1947

A
S O. KILGAS

Kaubandus-tööstuskoja 1937. a. tegevuse ülevaade

Sõltuvuses maailma majanduse soodsast konjunktuurist tuleb 1937. aastat lugeda Eesti majanduses kõrgkonjunktuuri aastaks.

Võttes majanduselu baromeetriks pangandust võib rahaturgu jälgides konstateerida esmajoones raharingvoolu suurenemist. Eesti Panga emissioon tõusis aasta lõpuks 49,1 milj. kroonini, mis on suurem eelmise aasta omast 4,6 milj. kr. võrra. Emissiooni tõus oli tingitud majandusliku käibe suurenemisest ja seega kõigiti terve.

Kommertspankade läbikäigud tõusid, kasvasid nii hoiused kui ka laenud, kusjuures hoiuste tõus oli märksa suurem, mis võimaldas pankadel rahuldada normaalselt kõiki krediidi nõudlusi, tegevata selleks laenu Eesti Pangas, ja täiendada koguni veel väärtpaperite portfelli ning suurendada kassareserve.

Kapitaliturg funktsioneeris samal ajal nõrgalt, kuna puuduvad suuremad võimalused pikaajaliste pantlehtede mahutamiseks.

Kaubanduse seisukorda tuleb möödunud aastal hinnata rahuldavaks.

Väliskaubanduse käive suurenes eelmise aastaga võrreldes 27,4%. Tõusid nii sisse- kui ka väljavedu. Kaubabilanss jäi 5,1 milj. krooniga passiiwseks, mis on seletatav peamiselt industrialiseerimisest tingitud tootmisvahendite erakordsest sisseveost.

Põllumajandus, jäädes Eesti majanduse allusambaks, näitas 1937. aastal soodsat arengut.

Põllumajanduse ostujõu kasv, tingitud põllumajandustoodangu suurenemisest ja hindade tõusust, eriti lihasaaduste osas, tööstustöölise teenistuse üldsumma kasv peamiselt just töömahu suurenemise tõttu ning riigiteenijate üldise palgsumma kasv aasta lõpul tehtud korrektiivide tõttu on suurendanud ka sisekaubanduse käibeid, mida tõendab omakorda sisseveo tõus kõikides kaubarühmades, samuti tööstuse siseturu toodangu suurenemine.

Ei tule aga unustada, et see käivate kasv ei olnud kõikjal ühtlane, kuna aasta lõpul mõnel kaubandusalal laoiseisud tõusid. Suuremalt osalt sündis käivate tõus sisekaubanduses põllumajandust varustavas osas ning investeerimise seloomu kandvate kaupade arvel. Linnades on toiduainete ja üüride kallinemine mõjunud pidurdavalt teiste tarbimiskaupade nõudmisele. Seega käivate tõus kaubanduses aasta teisel poolel pidurdus tunduvalt elumaksumuse tõusuga.

Tööstustegevus oli tunduvalt elavam

elmisest aastast, tööstustoodete hinnad soodsad ja nõudmine tööstustoodetele suurem.

Tööliste arv suur- ja kesktööstuses kasvas eelmise — 1936-da, aastaga võrreldes, tõustes 1. detsembriks m. a. 54,4 tuhandeni, mis on 3,5 tuhande võrra suurem 1936. aasta arvust samal ajal.

Tehtud töötundide arv tõusis 14%-ni või 12 milj. töötundi võrra.

Tööstuses maksetud palgasumma tõusis umbes 38 milj. kroonini, mis on üle 8 milj. krooni suurem eelmise aasta omast.

Ka ehitustegevus oli elav.

Laevanduse seisukord paranes tunduvalt, kuna kaugesõidus, kus tegutseb ca 80% meie tonnaazist, elati sügiseni prahituru pideva tõusu tähe all. Kuigi osa Eesti kaubalaevastikust oli madalamate prahtide juures ette prahitud ja seetõttu täiel määral prahtide tõusu kogu ulatuses ei saanud kasutada ja kuigi sügisel toimunud prahtide järsk langus tuli ootamata, siiski võib Eesti kaubalaevastik möödunud tegevusaastale kui soodsale tagasi vaadata.

Karannasõit osutus rahuldavaks. Veod tõusid, millega koosnes ka prahtide tõus.

Laevastiku juurekasv oli 1937. a. aastal siiski üle kahe korra madalam 1936. aasta juurekasvust, mis oli tingitud juba sõitnud laevade ebamääraselt kõrgest hinnast.

Asudes nüüd Kaubandus-tööstuskoja tegevuse vaatlusele aruandeaastal, tuleb märkida, et koja tegevus on muutunud tunduvalt ulatuslikumaks ja intensiivsemaks. Koja ülesanded ja osatähtsus avalikus elus on tõusnud.

Uus põhiseadus, mis küll alles käesoleval aastal maksma hakkas, asetab kutseesindustele lisaks veel uusi vastutusrikkaid ülesandeid.

Koda on möödunud aastal oma tegevuse sfääri haaranud uusi laiu tegevusvälju, asudes tööstuse, kaubanduse ja laevanduse sisemisele korrastamisele ning tervendamisele.

Need aktsioonid on veel enam tihendanud sidemeid koja ja tema valijaskonna vahel ning need on koja ümber koondunud ringides sügava rahuloluga vastu võetud.

Kaubandus-tööstuskoja kui eramajanduse ringkondade kutseesinduse ideoloogilised põhialused ja tegevuse üldsunnad, mis on kindlakujuliselt kristalliseerunud koja senise tegevuse kestes, on jäänud muutmatuks ja nimelt:

Kaubandus-tööstuskoda on püsinud ja püsib kindlalt veendel, et rahvamajanduse allusambaiks

on ja jääb ikkagi eraettevõtlus, era-initsiatiiv, mis on peamiseks ja kõige tähtsamaks eelduseks rahva loovate jõudude arengule majanduse alal. Sellest sõltuvana asub koda seisukohal, et kõik sammud, mida riigivõim eraettevõtluse sfääris astub, toimuksid eesmärgil, et luua soodsaid, paremini korraldatud ja terveid aluseid eraettevõtluse arengule. Sellega ühtlasi ehitatakse kindlaimalt üles Eesti rahvamajandust ja soodustatakse rahva jõukuse kasvu, aidates seeläbi kaasa algatusvõimelise, iseseisva ja täit vastutust kandva kodanikkonna tekkimisele, kes omakorda on riikliku iseolemise kindlamaks alusmüüriks.

Koja seisukoht ja soov on, et riiklikud korraldused ei oleks mitte tingitud ainult mõne üksiku majandusala erihuvist, vaid oleksid põhjendatud rahvamajanduse kui terviku õiglaste huvidega. Siin teatava tasakaalustava teguri etendamist tulebki lugeda koja üheks väga tähtsaks ülesandeks.

Koja koostöö valitsusasutustega, eriti Majandus- ja Välisministeeriumiga, on olnud tihe, kusjuures koja püüdeks on olnud süvendada koja ja valitsusasutuste vahelisi suhteis teineteisest parema arusaamise vaimu.

Koja ja tema valijaskonna sidemed on kahtlemata muutunud elavamaks. Koda on seisnud tihedas koostöös üksikute majandusalade eraõiguslike organisatsioonidega — nii Üleriikliku Kaupmeeste Seltside Keskliiduga, Vabrikantide Ühisusega, Eesti Töösturite Ühinguga, Pankade Ühinguga, Eesti Laevaomanike Ühinguga ja terve rea erialaliste kaupmeeste ja töösturite organisatsioonidega üle maa.

Ka on loodud koostöö teiste kutsekodadega.

Asudes nüüd lähemalt koja 1937. aasta tegevuse vaatlusele olgu märgitud, et koja tegevus arenes üldiselt kolmes peasuunas:

- 1) koostöö riigivõimuga Eesti majanduse üldküsimumustes;
- 2) koja esindatud majandusalade huvide avalik-õiguslik kaitse riigivõimu ees ja
- 3) üksikute majandusalade sisemine korrastamine ning tervendamise.

Aruandeaastal kojas arutusel olnud küsimused jagunevad majandusalade järgi järgmistesse valdkondadesse:

- 1) kaubanduspoliitika,
- 2) tööstuspoliitika,
- 3) sotsiaalpoliitika,
- 4) laevanduspoliitika,
- 5) rahanduspoliitika,
- 6) maksundusküsimumused.

See töö on sündinud kõikides koja organides koja poolt kokku kutsutud hulgalistel erinõupidamistel, koosolekutel, päevadel ja niihästi kojas kui ka kohtadel üle riigi; samuti kaupmeeste ja töösturite organisatsioonide koosolekutel, millest koja nõunikud ja sekretärid on aruandjaina väga paljudel kordadel osa võtnud.

Ka on koda võtnud osa oma esindajate kaudu äri- ja tulumaksukomisjonidest, Eesti Panga nõukogust, konjunktuurinstitudi nõukogust, maksu-, tolli- ja hindamispeakomiteedest, valuuta ja impordi reguleerimise komisjonidest, üksikute tööstusharude uurimise komisjonidest (näit. klaasitööstuse seisukorra uurimine), majandusloenduse komiteest ja veel tervest reast teistest erikomisjonidest ja erinõupidamistest.

Et koja tööst ja kojas valitsevaist seisukohtadest anda väike ülevaade, olgu siinkohal märgitud ainult kõige tähtsamad küsimused, milles kojal aruandeaastal on tulnud võtta seisukohta.

Kaubanduspoliitilistest küsimustest on märkida esiteks kaubandusliku kutseoskuse küsimust.

Koda on juba varem asunud seisukohale, et elu arenguga käsikäes peab tingimata tõusma ka kaubanduse alal tegutsejate — niihästi äriomanike kui ka äriteenijate — kutseoskuslik tase.

See on tingimata tarviline selleks, et teenides paremini ostjaskonda võiks korraldada edukamalt nii põllumajanduse kui ka tööstuse toodete levikut, sellega täites kaubanduse väga tähtsat ülesannet rahvamajanduses ja aidates kaasa rahvamajanduse paremaks funktsioneerimiseks.

Teisest küljest on see, kitsamalt võetud, paratamatu ka erakaubanduse võistlusvõime alalhoiduks ja tõstmiseks teiste ettevõtlusvormidega.

Kaubandusliku kutseoskuse küsimus on seisnud kojas päevakorral juba palju aastaid. Omal ajal on mõnede kaubanduse ringkondade soovil koja poolt algatatud nimetatud küsimuse korraldamist seaduseandlikul teel. Selle juures oli nähtud ettevõtluse korralduse loomine K.-t.-koja juure. See kava ei leidnud riigivõimu pooldamist ja Haridusministeerium omalt poolt töötas välja uue, väga ulatuselise, kava, mille järgi kutseoskus majanduslikul alal ja selle omandamine (kaasa arvatud ka kontoriametkond) reguleeritakse seaduslike eeskirjadega väga üksikasjaliselt, luues selleks õige bürokraatliku korralduse, mis meie majanduselu arengule vaevalt võiks tulla kasuks. Seaduseelnõu oli aruandeaastal kojas korduvalt arutusel, kusjuures koja poolt tehti rida parandus- ja muutmissetpanekuid, kuid tõsis ka tugevaid hääli, mis sääras kutseoskuse bürokraatlikku korraldust täiesti eitasid.

Aruandeaastal ei pandud eelnõu dekreedid korras veel mitte maksuma, nagu seda kavatses Haridusministeerium, vaid see jäeti oma suure ulatuse ja mõju tõttu meie majanduselule käesoleval aastal kokkuastunud riigikogule arutamiseks, millega ka K.-t.-kojal on võimalik veelkord küsimust põhjalikult kaaluda ja tarbe korral oma seisukohti revideerida.

Selle kõrval on koja töö jätkunud iseseisvalt äriomanike ja äriteenijaskonna kutseoskuskliku taseme tõstmiseks, milleks K.-t.-koda korraldas niihästi kevadel kui ka sügisel vastavaid loengutesarju Tallinnas, kuid ka mõnel pool provintsis, kus kõikjal loengutest osavõtt oli erakordselt elav, mille tõttu loenguid tuli korraldada koguni paralleelselt.

Nende loengute peamiseks mõtteks oli äratada huvi kutseoskusklike küsimuste vastu, et sel teel õhutada niihästi kaupmeeskonda kui ka äriteenijaskonda moodsa kauplemise põhimõtete ja viiside omandamisele. Selle kõrval leidsid lühidat käsitelu ka praktilist iseloomu kandvad küsimused.

Loengutel esinesid ettekannetega Kaubandus-tööstuskoja vastutavad ametnikud ja asjatundjad väljastpoolt koda.

Suur osavõtjate arv näitas kaupmeeskonnas valitsevat elavat huvi oma kutseskalaliste küsimuste vastu, ja kui koja poolt korraldatud loengutesarjad on seda huvi veel enam suutnud äratada, siis on nad oma ülesande kõigiti täitnud.

Edasi olgu märgitud tollipoliitilised küsimused.

Siin on koda töötanud tihedas kontaktis Majandus- ja Välisministeeriumiga, võttes oma esindajate kaudu osa kaubalepingute sõlmimisest ja nende sõlmimiseks eeltööde tegemisest, selleks kogudes omalt poolt andmeid majandusringkondade soovide kohta sõlmimisele või uuendamisele tulevate lepingute suhtes.

Koda on ka astunud samme mõningate tollimäärade ja korralduste reguleerimiseks vastavalt tööstuse ja kaubanduse huvidele.

Peale selle oli kojas üksikasjaliselt läbivaatamisel Rahvasteliidu juures asuva tollide ühtlustamise komisjoni poolt väljatöötatud rahvusvaheline tollinomenklatuur, mis täielist heakskiitmist leidis ja mille maksmapanekut rahvusvahelises ulatuses võib ainult tervitada.

Peamiselt kaubandusse puutuva, kuid juba enam sotsiaalpoliitika valdkonda kuuluva, küsimusena leidis kojas käsitelu äride ja kontorite töö korraldamine seaduse-

andlikul teel. Vastavad eelnõud olid kojale seisukohavõtuks saadetud. Põhimõtteliselt ei olnud koda selle vastu, kuid ta oli sunnitud tegema terve rea parandusettepanekuid, lähtudes tegeliku elu nõudeist ja püüdes ära hoida, et seadus ei halvaks äritegevust. See läks kojal ka enam-vähem korda. Seadusena käesoleval aastal ilmunult on ta (mõningad osad maha arvatud, millele koda uuesti ka tähelepanu on juhtinud) tööandjaskonnale üldjoontes vastuvõetav.

Sisekaubanduse tervendamise ja korrastamise aktsioonest olgu siinkohal eriti märgitud ajakohase müügisüsteemi — nimelt kindlate hindadega kauplemise aktsiooni — algatamine ja osaline teostamine.

Küpsenud kaupmeeskonna ringides oli kindlate hindadega kauplemise süsteemi propageerimine ja ellurakendamine Kaubandus-tööstuskoja käesoleva aruandeaasta suurimaid ülesandeid.

Selle aktsiooni teostamine üleriiklikus ulatuses ei ole täielisi tulemusi veel annud, — seda aga ei võidud kohe ka loota.

Tähelepandavaks saavutuseks sel alal tuleb siiski pidada ostjaskonna mentaliteedi muutust, mis avaldub selles, et õige suur osa ostjaskonnast on loobunud või aja jooksul loobumas tingimise kombest, milles avaldub usalduse kasv kaupmeeskonna vastu, mis omakorda sunnib kaupmeeskonda ikka paremale ja õiglasemale ostjaskonna teenimisele.

Parimaid tulemusi on kindlate hindadega kauplemise aktsioon annud pealinnas ja veel mõnes teises linnas (Pärnu, Narva).

Need aktsioonid, ette võetud kaupmeeskonna ja tarbijaskonna ühistes huvides, on leidnud soodsat vastukaja niihästi valitsusvõimude juures kui ka tarbijaskonna laiades hulkades. Endastmõistetavalt tuleb Kaubandus-tööstuskojal nimetatud aktsiooni jätkata.

Märkida tuleb siinkohal veel kaupmeeste maakondlike päevade korraldamist maakonnalinnades. Nendel päevadel on koja kaubandussektsoonide nõunikud ja sekretärid esinenud ettekannetega majanduspoliitika, kaupmeeskonna parema organiseerimise, uute kauplemismetoodide, kaubandusliku kalkulatsiooni, kaupluste parema korrastamise jne. aladelt.

Maa- ja linnade väikekaupmeeste organiseerimises jõuti nii kaugele, et eelmisel aastal ellukutsutud kaupmeeste ühingud võisid juba ära pidada oma esimesed peakoosolekud. Need peakoosolekud olid kokku kutsutud

kaupmeeste päevadel mõni tund enne, nii et maakaupmehed ühel päeval said osa võtta nii peakoosolekust kui ka kaupmeeste päevadest. Aasta möödus kaupmeeste ühingute osakondade ellukutsumise tähe all. Koja osakondade ja esinduste poolt korraldati suurimais kaubanduslikes keskuses selgitavaid kõnekoosolekuid ning kutsuti seal ellu ühingute osakonnad.

Sel teel tõmmati kojale ja tema tööle lähemale ka maal asuvad erakaupmeeskonna laialdased ringid.

Teiseks tähtsaks küsimuste-kompleksiks olid tööstusse puutuvad küsimused.

Kõigepealt palgapoliitilised küsimused.

Ettekande algul märgitud üldine konjunktuuri paranemine ja tööstusliku tegevuse tõus löid soodsa pinna, et päevakorral püsivad palgakõrgendamise nõudmised ja töötülid käitistes.

Palgapoliitilised küsimused leidsid Kaubandus-tööstuskojas ja sellega käiskäes töötavais töösturite organisatsioones kogu aasta kestes ulatuselist kaalumist. Leiti, et meie palgapoliitika suunamine mitmes osas ei vasta tegeliku olukorra tarvidustele. Nähtust, et meie palga-

olustiku korraldamises väga olulise elumaksumusindeksi arvutamine sünnib kogu maa tarvis ainult Tallinnas, ei peetud loomulikuks. Et edaspidi meie palgaolustikku saadakse reguleerida detailsemate, ka teiste tööstuslike tsentrumite kohta koostatud, elumaksumusindeksite abil, selles mõttes esineti ettepanekutega vastavate asustuste ees.

Ühtlasi ilmnis, et möödunud aasta jooksul on töötülid haaranud ainult 30 suurtööstuslikku käitist ümarguselt 15.000 töölisega. Palkade tõusu on forsseeritud just neis ettevõtetes, kus palgad seisid võrdlemisi kõrgel tasemel.

Edasi asuti pooldavale seisukohale ratsionaliseerimise küsimusis neis tööstusharudes, kus see on mõeldav ega nõua liig suuri lisainvesteeringusi. Ratsionaliseerimine on vahend, mis peab aitama tõsta Eesti madalat netootodangut ja mis parandab tööpinget. Selle kaudu peaks edaspidi toimuma normaalne, pidev ja ühtlasi õiglane töötasude tõus, mis tooks enesega kaasa ka töötava rahva elustandardi paranemise.

Nagu kaubanduse, nii ka tööstuse alal on koda jatkanud taotlusi tööandjate parimaks organiseerimiseks. Koja lähima

Kindlustusaktsiaselts »EESTI UNION«

AKTIVA	ÄRISEIS 31. DETSEMBRIL 1937. A.	PASSIVA	
Kassa	5.972.75	Põhikapital	75.000.—
Hoiuarved	120.341.73	Tagavarakapital	9.371.67
Väärtpaberid	9.145.87	Amortisatsioonikapital	15.759.40
Hüpoteegid ja obligatsioonid	108.815.—	Preemiatagavara omal arvel	48.559.87
Elukindlustuse poliisilaenuid	51.829.71	Elukindlustuse preemiatagavara	208.855.73
Ajatatud preemiad	13.855.49	Kahjukattetagavara	1.754.54
Kinnisvara	18.345.90	Elukindlustuse dividenditagavara	4.149.15
Kindlustusasutused	37.408.84	Kindlustusasulused	77.125.15
Deebitorid	47.747.64	Kreeditorid	5.795.20
Vallasvara	25.468.92	Muud passivad	7.475.22
Muud aktivad	24.061.45	1936. a. ülejääk	400.—
		1937. a. puhaskasu	6.747.57
	458.991.50		7.147.57
			458.991.50

KULUD	Kulude ja tulude aruanne 1937. a. eest	TULUD	
Valitsemise- ja ärikulud	59.373.74	Preemiad, poliisimaksud ja porto	326.545.05
Maksud	8.144.68	Komisjonid edasikindlustusandajalt	52.859.29
Kahjutasud	84.027.38	Saadud kahjutasud	60.350.59
Väljamaksud elukindlustusalal	17.234.50	Preemiatagavara	223.812.52
Komisjonid	56.196.28	Kahjukattetagavara vähenemine	1.016.06
Edasikindlustuspreemiad	182.277.83	Saadud $\frac{0}{0}$ $\frac{0}{0}$	16.845.30
Preemiatagavara	257.413.60	Muud mitmesugused tulud	1.300.88
Elukindlustuse dividenditagavarasse	3.882.54		
Muud kulud	7.409.77		
Puhaskasu	6.747.57		
	682.707.69		682.707.69

Puhaskasu jaotus: 1937. a. puhaskasu Kr. 6.747.57 ühes 1936. a. puhaskasu ülejäägiga Kr. 400.— kokku Kr. 7.147.57, peakoosoleku otsusel 30. maist 1938. jaotati järgmiselt: tagavarakapitali täienduseks — Kr. 707.57, dividendiks ($\frac{0}{0}$) Kr. 50.000 pealt — Kr. 3.000.—, juhatusse korraldusse — Kr. 2.950.— ja ülekandmiseks 1938. a. tulude arvele Kr. 400.—.

tuleviku üheks ülesandeks on siin programmi-kindel ergutamise, et tööstuslike tööandjate organiseerimine otstarbeka kava kohaselt lõpule viidaks.

Teistest küsimustest, mis puudutasid tööstust, olid just sotsiaalsed iseloomu kandvad küsimused suure tähtsusega.

Olgu siinkohal kõigepealt nimetatud uus Haiguskindlustuse seaduse eelnõu. See eelnõu on olnud kojas arutusel juba ka varem aastail. Möödunud aastal arutas koda ja tema ümber koondunud ringid seda väga suure tähtsusega eelnõu veel kord põhjalikult. Koda jäi juba varem kindlaksmääratud põhimõtetele truuks ja tegi vastavalt nendele terve rea väga olulisi parandus- ja muudatusettepanekuid, mis kõik taotlevad tööandjate kui ka abisaajate õiglast huvide kaitset, näidates criti neile eelnõus esinevatele puudustele, mis tööandjaskonda põhjendamatuult raskustesse viib.

Koda taotles muuseas ka, et need asutused ja ettevõtted, kes juba omal algatusel on korraldanud haiguskindlustuse vähimalt selles ulatuses, milles nägid seda ette, kus eelnõu peaks seaduse alt välja viidama. Samuti asuti seisukohale, et suuremate ettevõtete juures lubataks luua erihaigekassasid, kuna kogemuste kohaselt need tihti paremini oma tööliskonna eest hoolitsevad kui suudavad seda teha rajoonide haigekassad. Ka kassade juhtimise kohta eelnõus esinenud puudusi püüdis koda oma ettepanekuis korraldada.

Koda võttis ka seisukoha tööstusettevõteteis töötavate tööliste ja teenijate abiraha seaduse eelnõu või n.n. kompensatsiooni-kassade kohta.

Mõned ettevõtted ongi omal algatusel juba perekonna-abirahade süsteemi ellu rakendanud, mis aga seab nad ebasoodsamasse olukorda võrreldes nende ettevõtetega, kes sellaseid maksmisi ei toimetata.

Kuid samal ajal on koda kindlalt seisukohal, et sellaste kompensatsiooni-kassade loomine võib otstarbekalt teostuda ainult ettevõtjaskonna enda korraldusel, analoogiliselt Eesti Tööliste Kinnitushisusele.

Edasi leidis kojas põhjalikku sõelumist iseloomult eelmiste küsimustega seoses olev „Tööstuslikes käitistes tööõnnetuste vältimise ja töötervishoiu määrase“ eelnõu.

Koda asus seisukohale, et uute normide püstitamisel, mis tööstusettevõtetele toovad uusi koormusi, on tarviline teravalt silmas pidada meie tööstuse, rahvamajanduse ja kogu rahva sotsiaalsed olukorda, et ühed nähtused meie üldiselt nor-

maalselt arenevas elus ei leiaks forsseerimist teiste kulul.

Leiti, et uusi nõudeid võib kohaldada aegamööda ja esimeses järjekorras ikkagi uuel tavatavais ettevõtteis ja uutest ruumides.

Põhjalikult kaalus koda ka Majandusministeeriumis väljatöötatud „Tööstusseaduse elluviimise ja teostamise määrase“ kava ja esitas ministeeriumile ja Riigimajandusnõukogule, kus eelnõu arutusele tuli, parandusettepanekud peagu iga paragraafi kohta.

Kõik koja poolt kaalutud seisukohad leidsid nii ministeeriumis kui ka Riigimajandusnõukogus ligi 100%-se pooldamise ja koja ettepanekud aktsepteeriti peagu eranditult.

Mööda minnes olgu veel märgitud arutlused Käsitööstuskoja poolt Majandusministeeriumile esitatud „K.-t.-koja seaduse muutmise seaduse“ eelnõu üle, millega taheti osa tööstusettevõtete pidajaid, kellede ettevõtte tegutseb mõnel Meistrite, õppinud tööliste ja tööstusõpilaste seaduse alla arvatud tööalal mitte enam kui 9 töölisega, jätta ilma K.-t.-koja valimise õigusest.

Kuigi sellaseid kavu on ka enne teatud ringidest esitatud ja kuigi laialdased töösturite ringkonnad täiesti eitavalt sellesse suhtuvad ning küsimus korduvalt kompetentsete asutuste poolt põhjalike kaalumiste järele eitavalt on otsustatud, siiski tuli K.-t.-kojal uuesti näidata sellaste kavade otstarbetust, mille tulemusena küsimus päevakorrast ära langes.

Eeltoodus oli käsitletud küsimusi, mis illustreerivad K.-t.-koja tegevuse mõningaid sihtjooni tööstuspoliitika alal.

Eesti laevanduse huvide kaitsel on koda aruandeaastal töötanud väga intensiivselt.

Koda astus samme laevandusele iseseisva esinduse saamiseks Riiginõukogus, mis küll põhiseaduse algtekstis oli olemas, komisjonis aga kustutati. Koja ja laevaomanike organisatsiooni energiliste sammude tulemusena sai laevandus Riiginõukogus esinduse.

Laevanduse krediidi küsimuses pöörduiti korduvalt Majandusministeeriumi poole, paludes eelmiste aastate eeskujul määrata ka möödunud hooajal laevandusele 500.000 kr. madalaprotsendilist (4%) pikaajalist krediiti. Ühtlasi avaldati soovi, et edaspidi laevanduse krediit muudetaks permanentseks sel teel, et laevade poolt tasutud võlasummad arvatakse uuesti laevanduse laenufondile kuuluvaiks.

Need seisukohad ei leidnud pooldamist.

Meremeeste tööaja seaduse suhtes oli koja seisukoht eitav. Üldiselt leiti, et meie kaubalaevastik pole veel küllaldaselt arenenud

sääraste sotsiaalsete uuenduste läbiviimiseks. Üldiste normide loomiseks on takistuseks laevastiku ebahühtlane koostis, suur purjelaevade arv ja osa laevade sesooniline tegevus. Pealegi oli senini suutnud rahuldavalt funktsioneerida meremeeste töö korraldus kombeõiguse alusel. Kuna aga Sotsiaalministeeriumist teatati, et seadus igal juhul kehtima hakkab, tuli esitada ka oma üksikasjaline seisukoht nimetatud seaduse eelnõu kohta, milleks moodustati vastav erikomisjon. Hiljem võtsid eelnõu arutamise ja väljatöötamise Sotsiaalministeeriumis osa ka koja esindajad. Osaliselt läks korda seadust kooskõlastada tegeliku elu nõudega, osa suhtes tekkis aga seaduse maksimalkamisel kohe raskusi, mille korraldamiseks koda jälle samme astuma oli sunnitud.

Kütte küsimuse lahendamiseks sisevete laevanduses toetati täiel määral laevaomanike seisukohti, s. o. 1) vabastada tollimaksust sisevete laevade kütteks minev kivisüsi ja alandada süiteveo tariifi raudteel, 2) anda sisevete laevade kütteks puid taksihinnaga.

Praegu on küsimus enam-vähem lahendatud küttepude taksihinnaga saamisega.

Koja poolt algatati Mercõnnetuste Uurimise Ameti ellukutumine, mis leidis asjaomastes ringides suurt poolehoidu. Vastav kava töötati välja, saadeti edasi ja anti Kohtuministeeriumi juures asuvasse Mereseaduste komisjoni.

Koda on seisnud üldse valvel meie jõudsalt areneva laevanduse huvide eest. Nii on põhjalikult arutatud Tallinna sadama ümberkorraldamise ja väljaehituse kava, on pööratud suurt tähelepanu sadamatchaste küsimusele, mis on meie laevandusele väga suure ja olulise tähendusega, võimaldades remonteerida laevu kodumaal.

Samuti kaaluti põhjalikult sadamate valitsemise korraldamist ja nõuti laevanduse ja kaubanduse ringkondadele suuremaid võimalusi sel alal kaasariikimiseks.

Tööstuse, kaubanduse ja laevanduse kõrval pööras koda aruandeaastal erilist tähelepanu neid loovaid majandusalasid finantseerivale erapandusele.

Selle juures koda on osutanud pankadesse kui ettevõtjaisse puutuvate küsimuste kõrval täit tähelepanu kapitali- ja krediiturule üldse. Nendest olgu nimetatud kinnisvaradel laevade lühiajaliste võlgade pikaajalisteks ümberlaenuamise küsimus. Koda, küsimust põhjalikult kaalunud, asus põhjendusi ja raskusi ette tuues algatuse suhtes eitava seisukohale.

Samuti avaldas koda oma üksikasjalised seisukohad kapitalituru mobiliseerimise küsimuse põllumajanduse finantseerimiseks.

Edasi taotles koda aruandeaastal, nagu varemaltki, erapankadele deviisidega kauplemise avardamist, püüdes pehmenendada valuutakitsendusi sellaselt, et pankadel, kellel on deviisidega kauplemise õigus, lubataks müüa deviise iga säärase kaubasaadetuse tasumiseks, mis on imporditud Majandusministeeriumi litsentsi alusel, s. t. iga Majandusministeeriumi poolt väljantud litsents annaks selle saajale ühtlasi õiguse vastavas summas deviiside ostmiseks, mis lihtsustaks tunduvalt ka kaupmeeskonna asjaajamist kaupade sisseveol. Kahjuks ei saa ses suhtes veel märkida otseseid tulemusi. Küsimus on aga Majandusministeeriumis viimasel ajal tõsiselt päevakorrale tõusnud.

Koda püüdis saavutada, et erapankadel võimaldataks tehinguid ka kliiring-valuutades, mis oleks suureks hõlbustuseks pankade klientidele — töösturitele ja kaupmeestele.

Kahjuks ei suudetud ka siin saavutada veel otseseid tulemusi.

Eduks neis aastaid kestnud koja püüdes tuleb siiski pidada seda, et kliiring-leppeile ei panda nähtavasti enam nii suuri lootusi, mida võib järeltada kliiringuist loobumisist uutes kaubanduslikes leppes Prantsusmaa ja Belgiaga. Koda on ammu väitnud, et seal, kus puuduvad loomulikud eeldused kaubavahetuseks mõne riigiga, ei suuda ka kliiring olukorda parandada.

Tähtsat osa koja 1937. aasta tegevuses etendas maksuküsimused. Neist tähtsaimaks osutub kahtlemata uus ärimaksuseadus. 1935. aastal Majandusministeeriumis koostatud ärimaksu seaduse eelnõu kerkis pärast pikemat seisakut 1937. aasta suvel uuesti päevakorrale. Süsteemilisi muudatusi see peamiselt kodifitseerimise eesmärki taotleval seaduseelnõu ei sisaldanud. Suuremaks muudatuseks osutus selles ärijärkude arvu suurendamine 12 peale ja äritunnistuste hinna tunduv tõstmine, eriti suuremaile äriettevõtetele, kusjuures oli ära jäetud vahetegemine kaubanduslike ja tööstuslike ettevõtete vahel. Sealjuures pidi kaotatama teedekapitalimaks, mida võetakse maal asuvailt äriettevõttelelt põhiärimaksu riigiosa suuruses, ja omavalitsuste heaks äritunnistustelt 50% suuruses võetav lisamaks. Ettevõtete järkudesse liigitamise eeskirju seaduseelnõu ei sisaldanud — eelnõus olid vaid toodud liigituse tunnused, mille alusel Vabariigi Valitsus oma määrusega ettevõtted järkudesse liigitab. Põhiärimaksu tõstmisele eelnõus ettenähtud määral vaidles koda vastu, avaldades ühtlasi soovi, et liigituse eeskirjad võetaks sisse seadusesse ja et piirduks üheksa järguga. Ka vaidles koda vastu sellele, et ainult 50% põhiärimaksust arvataks lisaärimaksu katteks. Osaliselt on neid

koja seisukohti arvestatud uues ärimaksu seaduses, mis käesoleval aastal avaldati Riigihoidja dekreedina (RT nr. 36—1938). Selles on äritunnistuste hinnad, kaasa arvatud 50%-line lisamaks omavalitsuse heaks, 25% võrra madalamad eelnõus ettenähtud äritunnistuste hindadest ning põhiärimaksu riigiosa arvatakse täiel määral lisaärimaksu katteks, kuid ärijärkusid on seaduses ikkagi ette nähtud 12.

Teiseks tähtsamaks koja poolt püsitatud nõudmiseks oli, et mitteamuandvate ettevõtete puhaskasumaks alandataks üldiselt 8%-lt 6%-le ning kolme madalama astme äritunnistusega ettevõtete puhaskasumaksu määrad alandataks vastavalt kasu suurusele 4%-le ja 5%-le. Ka see koja ettepanek leidis osalist rahuldamist, sest uues ärimaksu seaduses on mitteamuandvate ettevõtete puhaskasumaks alandatud 8%-lt 7%-le ja kolme madalama astme äritunnistusega ettevõtetele sõltuvalt nende maksualuse puhaskasu suurusest 4—6% senise 5—7% asemel.

Suure tähtsuse aruandvaile ettevõtetele omab ärimaksu seaduses paragraaf, milles on loendatud kulud, millised arvutatakse maha ettevõtte brutotulust tema maksustatava puhaskasu arvutamisel. Suurem osa vaidlusi maksuameti ja aruandvate ettevõtete vahel sünnib just selle paragraafi alusel. Seepärast esines ka koda rea muudatusettepanekutega selle paragraafi kohta, mis oli eelnõusse sisse võetud peaaegu muutmatult. Tähtsaimad neist muudatusettepanekuid käsitasid kõrgema administratsiooni koosseisu, kursivaheid, mahaarvamisi kahtlaste võlgade katteks, annetusi, amortisatsioonide, preemiareervi arvestamist kindlustusasutustes jne. Veel teisigi parandusettepanekuid esitas koda ärimaksu seaduse eelnõu kohta. Selle majandusringkondadele suure tähtsusega seaduse suhtes ei piirdunud koda mitte ainult märgukirja esitamisega, vaid läkitas ka mitmel korral oma esindajad hr. majandusministri juure. Kahjuks oli astunud sammude tulemuseks ainult mõnede ülalnimetatud ettepanekute vastuvõtmine. Uus ärimaksu seadus, mis avaldati RT nr. 39—1938. a., on kavetatud maksimaalselt alates 1939. aastast.

1937. a. sügisel kerkis Majandusministeeriumis päevakorraks kavatsus muuta Rahakapitalide tulude maksu seadust säärast, et krediitasutuste poolt välismaale maksetavad % % kuuluksid maksustamisele 15% määral, kui välismaalt saadud summad on meie krediitasutuste kaudu mahutatud kaubanduslikesse või tööstuslikesse ettevõtteisse Eestis ja kui see nähtub laenuga ühenduses olevaist asjaoludest. K.-t.-koda tunnistas säärast eeskirja ebasoovitavaks, kuna

see jätkaks maksuinspektori subjektiivsele otsustamisele liig laiad võimalused. Kuigi maksudevalituse seletuse kohaselt ei kavatssetud harilikke välismaaga tehtavaid pangaoperatsioone hakata maksustama selle eeskirja alusel, oleks vahetegemine mittemaksustamisele kuuluvate pangatehingute ja maksustada kavatssetud finantsoperatsioonide vahel osutunud väga raskeks pangaoperatsioonide mitmekesisuse tõttu. Astunud sammude tulemusena jäigi see eeskiri välja 5. novembril 1937. a. antud Rahakapitalide tulude maksu muutmise seadusest (RT nr. 90—1937), millega vaid muudeti selgemaks selle seaduse redaktsioon ja kustutati mõned iganenud paragraafid.

Uhel ajal Rahakapitalide tulude maksu seaduse muutmise kavatsusega töötati Majandusministeeriumis välja ka tulumaksu seaduse muutmise ja täiendamise seaduse eelnõu, milles oli ette nähtud aktsiate dividendi maksustamine allika juures 15%-lisel määral, kuna nimeliste aktsiate dividendide suhtes pidi säilitama senine kord.

K.-t.-koda, kaalunud seda eelnõu, asus põhimõtteliselt jaatavale seisukohale dividendide maksustamise suhtes allika juures, sest nimeta aktsiate dividendid on seni jäänud suuremalt jaolt tabamata tulumaksust. Kuid koda pidas kavatssetud 15%-list maksu liig kõrgeks ja soovitas piirduda 10%-lise maksuga, sest aktsiaseltside tulud maksustatakse juba kuni 10%-lise kasuprotsendimaksuga ja kuni 18%-lise tulumaksuga. Ka avaldas koda soovi, et nii nimeta kui ka nimeliste aktsiate dividendi maksustamine peaks sündima ühtlase korra järgi, sest erinev maksustamine sünnitab tehnilisi raskusi. Need seisukohad esitati majandusministrile. Nagu teada, leidsid need seisukohad teataval määral arvestamist, sest 5. novembril m. a. antud Tulumaksu seaduse muutmise ja täiendamise seaduses on dividendimaks ette nähtud 12%-lisenä.

K.-t.-koda algatas 1937. aastal ajutise läbikäigumaksu seaduse muutmist. Koda astus majandusministri ees samme selleks, et läbikäigumaksust vabastataks läbikäigud importööridelt ja sisemaa tootjalt ostetud kaupade suhtes. Nimetatud kaupadelt tasutakse läbikäigumaks juba importööride või jälle sisemaa tootjate poolt, nii et need kaubad kuuluvad kahekordselt läbikäigumaksuga maksustamisele, kui neid müüakse kas I järgu äritunnistusega tegutsevas või jälle avalikule aruandmisele kuulavas kaubanduslikus ettevõttes. Seega on I järgu kauplused ja kauplused, mis kuuluvad aktsiaseltsidele või osühingutele, asetatud halvemas seisukorras kui II ja III järgu kauplused, kuna sääraste

kaupade müügist tekkinud operatsioonid on viimatinimetatud kauplustes läbikäigumaksust vabad. See ettepanek leidis valitsuses tähelepanu ja kodumaa tootjalt ning importööridelt ostetud kaupade müügioperatsioonidelt alandati läbikäigumaks 0,5%—0,15%-le.

Ka olid 1937. aastal päevakorral mitmed tempelmaksu küsimused, näiteks kassaorderite duplikaatide, pankade pikendusgarantiide ja mõnede teiste dokumentide tempelmaksustamine. Esimene küsimus lahendati Maksudevalitsuse direktori ringkirjaga nii, et kassatähed ja nende duplikaadid, mille järgi raha kohe kaupluse kassasse makseti, on vabad tempelmaksust, kuigi need kassatähed või duplikaadid ostjale kaubaga kaasa antakse ja neis on loetletud üksikasjaliselt kaubad ja näidatud nende hind.

Pankade pikendusgarantiide suhtes, mille tähtaeg arvates alggarantii väljaandmisest ulatub üle ühe aasta, esinesid mõned omavalitsused nende vastuvõtmisel nõudmisega, et need tempelmaksustatakse kui uued garantiid 0,2%-liselt, põhjendades seda nõudmist krediit-asutuste seadusega. Meil kehtivas tempelmaksu tariifis (nr. 23 lit. B) on aga ette nähtud, et garantii tähtaja pikendused kuuluvad 0,1%-lise tempelmaksu alla garanteeritavast summast. Pidades seepärast 0,2%-list tempelmaksu nõudmist põhjendamatuks ja krediit-asutuse seaduse tõlgitsust ekslikuks, astus koda samme majandusministri ees tekkinud olukorra lahendamiseks, juhtides ühtlasi tähelepanu sellele, et ka uute garantiide tempelmaksu määrana on 0,2% liig kõrge, mille tõttu garantiikrediidi kasutamine hanke- ja teiste sellesarnaste lepingute täitmisel läheb meie ettevõtjail ja firmadel võrdlemisi kalliks. Pikendusgarantiide suhtes lahendati küsimus käesoleval aastal 18. märtsil antud Tempelmaksu seaduse muutmise ja täiendamise seadusega (RT nr. 30 — 1938), kuid uutelt garantiidelt tempelmaksu ei alandatud.

Aruandeaasta lõpul sai Kaubandus-tööstuskoda Majandusministeeriumilt arvamiseavaldamiseks uue ärimaksuseaduse alusel anda kavatsetava määruse kava äriettevõtete liigitamise kohta põhiärimaksu määrana kindlakstegemiseks. Koda, kaalunud seda kava, esines mitmete muudatusettepanekutega, millised on teataval määral ka tähelepanu leidnud, nagu selgub maksudevalitsuse uue kavast.

Edasi olgu peatunud veel ühel küsimusel.

Nimelt astus koda möödunud aastal suure sammu edasi oma ametkonna paremaks väljaarendamiseks.

Nagu selgub muuseas osalt ka käesolevast aruandest on kojale langenud uusi ülesandeid ja

kogu koja töö, tingituna kogu elu ja seaduseandluse kiirest arengust, on muutunud õige komplekseerituks ja laialdasi teadmisi nõudvaks. Tege-likuks töötajaks kajas on ikkagi koja ametkond, kelle ülesandeks on küsimuste põhjalik läbitöötamine, arutamiseks ettevalmistamine ja koja juhtkonna tutvustamine vastavate seisukoh- tade-ga välismaal.

See töö nõuab koja vastutavalt ametkonnalt suuri ja laialdasi teadmisi kõikidelt majanduse, sotsiaal- jne. aladelt. See koorem on seda suurem, et koja ametkonnal tuleb sagedasti olla kursis väga mitmesuguste küsimustega, milleks valit-susasutustel on eriasjatundjad, ja kaitsta viimaste ees ettevõtjaskonna huve.

Ettevalmistuse suurt tähtsust silmas pidades võttiski koja peakoosolek eelmise aasta eelarvesse 10.000 krooni eramajanduse üldhüves tegutse-vatele isikutele stipendiumideks Inglismaal.

Majandusminister, hinnates kõrgelt etteval-mistatud ametkonna tähtsust, määras omalt poolt stipendiaatidele sama suure summa.

Koja vastavate sekti-ionide ettepanekul komandeeriski koda Inglismaale Tartu Ülikoolis teaduslikul alal töötava Ilmar Tõnissoni, koja kaubandussekti-ionide sekretäri Adolf Lahe, tööstussekti-ioni sekretäri Edgar Saksa, laevandussekti-ioni sekretäri Lembit Veldi ja juriidilise sekretäri Erast Punga. Nimetatud isi-kud, kes omavad muuseas kõik kõrgema hariduse, töötasid Inglismaal ülikooli (Tõnisson), kaubandus- ja laevanduskodade, mitmesuguste tööstu-rite ja kaupmeeste organisatsioonide, üksikute firmade, valitsusasutuste jne. juures, tutvudes terve rea küsimustega, millede kohta nad on esi-tanud põhjalikud aruanded koja juhatusele ja on esinenud ettekannetega koja nõukogus, sekt-sioonides ja väljaspool koda, pälvides täieliselt ettevõtjaskonna rahulolu.

Seda ametkonna kasvatamise poliitikat kavat-seb koda jätkata ka tulevikus.

Suure hulga tööd andis kojale möödunud aastal koja valimiste ettevalmistamine ja läbiviimine.

Eeltoodus on puudutatud koja tegevust üld-joontes.

Olgu siinkohal päris lühidalt loetletud veel kojaskäsitelu leidnud mõned tähtsamad küsimu-sed ja see töö, mis ei ole eespool valgustamist leidnud.

Suurema või vähe-ma põhjalikkusega kaalus koda veel:

Kindlustusasutuste seaduse teostamisega ühen-duses olnud küsimusi;

Uute kindlustusasutuste ellukutsumist.

Kojas on toimunud protestitud vekslite registri pidamine, veksliprotostide mitteamestamise palvete läbivaatamine ja protestitud vekslite nimikirjade väljaandmine.

Eriti suureks tööks on olnud kindlate hindade aktsiooniga ühenduses olevate küsimuste lahendamise, selleks vastavate kokkulepete väljatöötamine ja nende sõlmimisele kaasaitamine.

Edasi jatkas koda tavade registreerimist ja kodifikatsiooni, töötas välja normaal-üürilepingu kava, otsis teid kaupmeeste sotsiaalkindlustuse loomiseks, võttis seisukoha üleriikliku näituse korraldamise küsimuses, propageeris suurelt ajakirjanduses ja kaupmeeste koosolekuil käitumise ja parema teenimise tarvidust meie kaupluses, otsustas välja müügilubade andmist, otsis ja lõi väga arvurohkelt esialgseid sidemeid välismaiste eksportööride ja kodumaiste importööride vahel, andis kõiki võimalikke teateid välismaistele järelepärimistele turu olukorra, sisseveotingimuste jne. kohta. Koda pidas ka abieluvaranduse lahutamise registrit.

Eriküsimustena olgu veel märgitud:

Toiduainete- ja lihakaupmeestelt kutsuskuse nõude küsimus,

Arides väljapandavate hindade küsimus, Mee müügi ja pakkimise küsimus, Kanamunade kaubandusliku liigituse küsimus, Statistika korraldamise väikekaubanduse kohta, Kaastöö turu tervendamise aktsioonidele. Peale juba märgitute on kojas põhjalikult läbi töötatud:

Veejõu kasutamise seadus, Piirituse-monopoli seaduse muutmise seadus, Kodanliku õhukaitse korralduse loomine, Välistööliste probleem, Kaevandus- ja tekstiiltööliste ettevalmistamise küsimus ja veel terve rida teisi küsimusi, Laevade kinnistamise ja registreerimise seadus, Kaubalaevade sõidukõlvulise seadus, Mitmesugused laevade maksude ja juhtkonna tasunormide määruste kavad.

Kannasõidu-prahtide korraldamine, üldise prahituru jälgimine, vastava laevanduse eribülletääni väljaandmine jne.

Lõpuks olgu nimetatud veel, et koja juures asub suure tööhulgaga instituudina äride registreerimise osakond ja mitmesugused permanentesed ja ad hoc määratavad vahekohtud, pealeselle on korraldatud juriidiline nõuanne ja antakse välja koja hääle kandjat.

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE

30. juunil 1938. a.

AKTIVA

PASSIVA

1. Kattevara:		
kuld: rahas ja kangides	34.252.854.08	
välisraha	15.817.372.07	
2. Vahetusraha	1.274.547.97	
3. Sisevekslid:		
kaubavekslid	7.310.265.79	
põllumajandusl.	2.368.338.62	
metsatööstusl.	57.897.27	9.736.501.68
4. Laenud:		
valitsusele	—	
teistele *)	12.843.954.10	
5. Kinnis- ja vallasvara	3.431.773.77	
6. Muud aktivad	24.881.068.68	
	<u>102.238.072.35</u>	

1. Põhikapital	5.000.000.—
2. Tagavarakapital	1.080.455.23
3. Jooksvad kohustused:	
a) pangatähed liikvel	46.774.600.—
b) jooksvad arved:	
valitsuse	16.785.144.34
pankade	15.495.439.60
teised	2.663.378.67
4. Muud passivad	14.439.054.51
	<u>102.238.072.35</u>

Kattevara vahekord jooksvate kohustustega: 61,27⁰/o.

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 906.469.65

Kaubandus-tööstuskoja üldine tulude ja kulude aruanne 1937. a eest

Tulud	Kulud
Üllejääk 1. jaanuari 1937 a. peale . . . Kr. 95.299.82	
Sisse tulnud 1937. aastal:	
1. Eelmiste aastate maksudest . . . Kr. 37.100.66	
2. 1937. a. maksudest " 135.819.33 172.919.99	
3. Protsentidest jooksvatelt arvetelt 2.297.96	
4. IV järgu kaub. ettevõtete maksudest 132.66 175.350.61	
	Palgad Kr. 57.975. — Kantseleikulud. . . " 9.364.56 Sõidukulud . . . " 4.846.22 Vallasvara muretsemine " 795.— Raamatute muretsemine " 610.37 Juriidiline abi . . " 4.800.— Majapidamine . . " 4.726.04 Koja Teataja kuludeks " 3.175.05 Kaupmeeskonna organiseerimise kulud. " 2.096.77 Mitmesugused toetused . . . " 2.590. — Ametnike ja teenijate arstiabi . . " 2.655.21 Esinduskulud . . " 1.511.26 Ettenägemata kul. " 11.810.92 Ametnikkude toetuskassa . . . " 3.668.— Rahvusvah. kaub. koja maksud ja Balti riik. majand. konverentsi kulud . . . " 1.276.95 Rahvusv. tööandjate organisats. maks " 1.511.88 Pensionikapitalimaks " 9.657.60 123.070.83 Tartu osak. kulud " 5.564.21 Pärnu " " " 3.596.94 Narva esind. " " 1.580.52 Rakvere ja Virum. esinduse kulud " 1.582.08 Viljandi esind. kul. " 2.030.35 Valga-Tõrva esind. kulud. " 831.89 Võru-Petseri esind. kulud. " 824.77 Saarem. esind. kul. " 1.478.17 Petseri büroo " " 680.70 18.169.63 141.240.46 Valimiste kulud 9.091.69 Remondikulud (Kr. 14.706.85 — Kr. 3.412.12) 11.294.73 Maksetud stipendiumid . . . 4.696.46 Tartu maja plaanid ja kalkul. 600.— 25.682.88 Kokku Kr. 166.923.34 Üllejääk 1938. a. peale. " 103.727.09 Kr. 270.650.43
Kr. 270.650.43	Kr. 270.650.43

Kaubandus-tööstuskoja bilanss

31. detsembril 1937. a.

A K T I V A :

P A S S I V A :

Kassa	Kr. 2.845.69	Koja tagavarakapital	Kr. 103.727.09
Pangad	„ 72.485.92	Aride registreerimine	„ 224.73
Deebitorid	„ 5.836.03	Protestitud vekslite nimekirjad „	154.77
Avansid	„ 11.709.14	Kinnisvarade ekspluateerimine „	872.05
Kautsjonid	„ 727.00	Kreeditorid	„ 137.34
Kindlustused	„ 500.00	Tagasimaksud	„ 403.71
Kinnisvara	„ 162.750.00	Kindlustuste kreditorid	„ 500.00
Vallasvara	„ 99.333.97	Varanduste kapital	„ 262.083.97
Uleminevad summad	„ 42.159.02	Uleminevad summad	„ 30.243.11
	<u>Kr. 398.346.77</u>		<u>Kr. 398.346.77</u>

Peraamatupidaja: (allkiri)

Juhatuse esimees:

Liikmed: (allkirjad)

Kaubandus-tööstuskoja revisjonikomisjoni koosolek 25. mail 1938. a.

Koos olid härrad: A. Kõva, V. Kesker, A. Remmel, E. Palgi, A. Paikre ja J. Semmiste.

Koja juhatuskirja § 33 põhjal on koosolek otsusevõimeline.

Revisjonikomisjoni esimeheks valiti hra A. Kõva ja asetäitjaks V. Kesker — mõlemad ühel häälel.

Revisjonikomisjon vaatas läbi 1937. a. aruanded, võrreldes neid raamatute ja dokumentidega ja tehtud sissekannetega raamatutes, tehes katselisi võrdlusi dokumentide ja sissekannete põhjal. Kõikide kulutuste peale on vastavad dokumendid olemas, mis on kooskõlas raamatute ja sissekannetega.

Lõppbilanss on 31. detsembril 1937. a. koostatud tasakaalus Kr. 398.346.77.

Zurnaali läbikäik ühes algus- ja lõppbilansiga on Kr. 2.209.296.52.

Revisjonikomisjon vaatas üle kassa seisu sularahas 25. mail s. a., kusjuures leidis, et sularaha kassas vastab kassaraamatu 25. mai s. a. peale väljaviidud saldole Kr. 1.309.73.

Esimees: A. Kõva.

Liikmed: A. Paikre,
V. Kesker,
A. Remmel,
Ed. Palgi,
Joh. Semmiste.

Kommerispankade tegevus 1937. a.

Panganduse areng on suurel määral sõltuv üldisest majanduslikust konjunktuurist. 1937. aastale tagasi vaadates peame selle tunnistama kõrge konjunktuuri aastaks, sest majanduslik tegevus oli meil kõigil majandusaladel väga elav. Väliskaubanduse läbikäik suurenes võrreldes 1936. aastaga; sissevedu tõusis 1937. aastal 111 milj. kroonile, ületades 27,9% võrra 1936. a. sisseveo, väljavedu oma 106 miljoni krooniga näitas suhteliselt peaaegu niisama suurt tõusu, nimelt 27,4%, võrreldes eelmise aastaga. Väliskaubanduse 5,1 milj. krooni suurune passiivsus on sele-

tatav peamiselt industrialiseerimisest tingitud suurest tootmisvahendite sisseveost ja rahva ostujõu tõusust. Põllumajandus, jäädes Eesti majanduse alussambaks, näitas 1937. aastal soodsat arengut, mida võib järeldada ka põllumajandussaaduste väljavoo tõusust. Võid veeti 1937. aastal välja 22,5 milj. kr. eest, 16,5 milj. kr. vastu 1936. aastal. Tööstuse tegevus oli 1937. aastal tunduvalt elavam eelmisest aastast, nõudmine tööstustoodetele oli elav ja nende hinnad olid soodsad. Suur- ja kesktööstuses oli 1. dets. m. a. tegevuses 54,4 tuh. töölist, 51,0 tuh. tööliste vastu

aasta varem, suurenemine seega 6,7%. Töötundide arvu tõus oli suhteliselt veel suurem, nimelt 14%. Töömaht oli niivõrd suur, et tuli välismaalt palgata tööjõude nii tööstuse kui ka põllumajanduse jaoks. Laevandus tegutses 1937. aastal heade tulemustega, kuna prahid olid kõrged. Ka ehitustegevus oli elav. Majandusliku käibe tõus ja suurenenud ostujõud põhjustasid ka raharingvoolu suurenemise, mille tulmusena 1937. aasta lõpuks Eesti Panga liikvelolevate pangatähtede summa tõusis 49,1 milj. kroonile, mis on 4,6 milj. kr. võrra suurem eelmise aasta omast.

Tingitud üldisest majanduslikust konjunkturi arenes soodsalt kommertspankade tegevus 1937. aastal. Kommertspankade aruannetest võib järeldada, et nende läbikäigud 1937. aastal olid suuremad kui eelmisel aastal. Hoiused kommertspankades, kaasa arvatud linnapangad, kasvasid möödunud aastal 6,8 milj. krooni võrra, tõiustes 59,9 milj. kroonile, kusjuures tõus langes peamiselt aasta teisele poolele, eriti aga kahele viimasele kuule, kuna aasta esimestel kuudel hoiused näitasid koguni väikest tagasiminekut, mille aga kattis juba aprillis järgnenud tõus.

Laenud kommertspankades seevastu näitasid

möödunud aasta esimesel kolmel kuul võrdlemisi kiiret tõusu (+ 6,7 milj. kr. ehk 11,2%), aprillis sündis aga murrang — algas laenude aeglane tagasimine (31. XII 37 seis oli 2,2 milj. kr. madalam 30. III 37 seisust), kusjuures aasta lõpuks laenude seis langes 64,5 milj. kroonile, mis oli siiski 4,5 milj. kr. võrra kõrgem kui aasta algul.

Kui vaadata laenude jagunemist, siis näeme, et vastandina 1936. aastale oli möödunud aastal kontokorrentlaenude tõus (+ 3 milj. kr.) kiirem kui diskonteeritud vekslite portfelli suurenemine (+ 1,4 milj. kr.), kusjuures vekslite portfelli tõus langeb täieliselt sisevekslite arvele (+ 2 milj. kr.), kuna välisvekslid koguni kahanesid (0,6 milj. kr.).

Kuna hoiused tõusid kommertspankades 1937. a. suuremal määral kui laenud (vahe 2,3 milj. kr. hoiuste kasuks), siis on pangad katnud mitte üksi kõik rahuldumist väärivad krediidiinõudmised, vaid on suurendanud oma väärtpaberite portfelli 0,5 milj. kr. võrra ja ka oma kassareserve, mis olid möödunud aasta lõpul 1,4 milj. kr. võrra suuremad kui aasta varem. Järgnev tabel annab kommertspankade (kaasa arvatud linnapangad) tähtsamate arvete seisu 31. XII 1936.

A/S. Tartu Panga

arvete seis 30. juunil 1938. a.

AKTIVA

PASSIVA

Kassa	204.555.64
Hoiuavad	12.247.88
Väärtpaberid	94.163.01
Väärtused	25.845.65
Diskonteeritud vekslid	5.526.155.77
Kontokorrent laenud	5.215.093.66
Korrespondendid	2.176.153.28
Garantii deebitorid	650.921.92
Mitmesugused deebitorid	1.749.414.55
Vallasvara	132.555.50
Kinnisvara	571.233.67
Kulud	367.864.42
Osakond	272.140.46
Muud aktivad	556.657.70

Kokku: 17.554.913.11

Põhikapital	1.000.000.—
Tagavarakapital	85.000.—
Amortisatsioonikapital	205.000.—
Hoiusummad	8.103.571.25
Vekslite rediskont	1.640.077.51
Võlad teistes krediitasaalustes	201.734.63
Korrespondendid	2.308.466.28
Väljaantud garantiid	650.921.92
Mitmesugused kreditorid	1.749.414.55
Osakond	301.668.83
Tulud	740.192.67
Muud passivad	568.865.47

Kokku: 17.554.913.11

Jubatus.

	31. XII 37	31. XII 36	+ või —
	tuh. kr.	aasta	jooksul
Hoiusummad	59.905	53.110	+ 6,795
Korresp. (pass.)	12.340	11.285	+ 1,055
Võlaarv. ja rediskont	10.893	11.080	— 187
Laenuid	64.520	60.043	+ 4,477
Korresp. (akt.)	6.595	5.478	+ 1,117
Garantiid	5.899	11.200	— 5,301
Väärtpaberid	8.073	7.601	+ 472
Kassareserv	8.599	7.166	+ 1,433

Nagu nähtub toodud tabelist on kommerts-pankade võlaarved tagasi läinud 0,65 milj. kr., kuna rediskont on suurenenud 0,47 milj. kr. võrra; kokku võttes on seega keskpankades kasutatud krediit vähenenud 0,18 milj. kr. võrra, millist seisukorda tuleb pidada täiesti loomulikuks, arvesse võttes hoiuste ja laenude liikumist 1937. aastal.

Kui võrdleme aga hoiuste ja laenude vahelkorda kommertsbankades enne kriisi ja 1937. aasta lõpul, siis näeme siin suurt muudatust: 1930. a. moodustasid hoiused ainult 59% laenudest, 1937. a. lõpul aga juba 93%. Säärane areng on väga rõõmustav, kuna kommertsbankad on muutunud seeläbi rippumatuiks keskpankadest.

Võrreldes korrespondentarvete seisuga 1937. a. lõpul 1936. a. seisuga, näeme, et korrespondent- arvete tõus aktivas (11,1 milj. kr.) kattub peaaegu täiesti korrespondent- arvete tõusuga passivas (+ 1,0 milj. kr.). Suurt langust võrreldes eelmise aastaga, nagu selgub eelpooltoodud tabelist, näitavad garantiid (— 5,3 milj. kr.), mis on tingitud aga mõnede suurte erakordsete garantiide lõppemisest.

Et ka ühisbankade tegevus näitas möödunud aastal üldiselt analoogilist arengut, siis oli seisukord rahaturul 1937. aastal täiesti rahuldav, võimaldades kaubanduslikel ja tööstuslikel ettevõt- teil katta ilma pingutuseta oma tarvidused lühiajalise krediidi alal. Laenuprotsendid püsisid 1937. aastal üldiselt endisel tasemel, s. o. 6—7½% a., samuti ei olnud muudatusi hoiustelt makseta- vais protsentides.

Pankade tegevuse tulemusi ärilisest seisukohast hinnates peame tunnistama, et pangad on 1937. aasta lõpetanud täiesti rahuldavate tulemustega. Kommertsbankade (kaasa arvatud linnapangad) puhaskasusumma ulatus 1937. aastal 858 tuh. kroonile, 686 tuh. kr. vastu 1936. aastal; tõus seega 172 tuh. krooni, mis tuleb panna peamiselt läbikäikude suurenemise arvele.

Alljärgnevalt tabelist saame pildi kommerts- pankade (kaasa arvatud linnapangad) tuludest ja kuludest 1937. aastal võrrelduna 1936. aastaga.

	1937. a.	1936. a.	aasta	+ või —
	tuh. kr.	jooksul	tuh. kr.	jooksul
Tulud.				
I. Saadud %, komisjon ja porto	5.185	4.229	+ 956	
Sellest:				
Diskonto-vekslite prots.	1.954	1.571	+ 383	
Kontokorrent-laenude „	1.870	1.520	+ 350	
Protsendid väärtpaberitelt	402	297	+ 105	
II. Tulud kinnisv. kasutam.	321	311	+ 10	
III. Mitmesugused tulud	1.496	1.539	— 43	
Kulud.				
I. Valitsemis- ja ärikulud	1.821	1.581	+ 240	
II. Maksetud %, komis- jon ja porto	2.402	2.079	+ 323	
Sellest:				
Tähtajal. tõussummade protsendid	474	381	+ 93	
Jooksvate arvete prots.	1.277	1.112	+ 165	
Veksliste rediskont prots.	197	159	+ 38	
III. Kinnisvarade kasutam. kulud	247	234	+ 13	
IV. Mitmesugused kulud	1.678	1.495	+ 183	
Puhaskasu	855	690	+ 165	

Kommertsbankade tulude ja kulude arvetest nähtub, et tulude osas on tõusnud tulud laenu- operatsioonidest, millised etendavad mõõduand- vat osa meie pankade tuludes. Tõusu näitavad ka %% väärtpaberitelt, mis on tingitud 1936. a. suvel asetleidnud väärtpaberite portfelli tundu- vast tõusust. Mitmesuguste tulude hulka kuulu- vad kursikasud ja tulud komisjonioperatsioonidest püsivad peaaegu endisel tasemel, mis on seleta- tav peamiselt sellega, et valuutakitsendused keh- tisid endiselt ka 1937. aastal, mispärast kommerts- pankadel puudusid võimalused arendada oma välisoperatsioone. Peapõhjuseks, miks erapankade osa deviisidega kauplemises ja ka muudes välis- operatsioonides on väga tagasihoidlik, on suur arv kliiring- ja maksukokkuleppeid teiste riiki- dega, kuna kõik tehingud nende maadega toime- tab Eesti Pank. Erapankade püüded Kaubandus- tööstuskoja kaasabil saavutada endale võimalusi tehinguiks kliiring-valuutades pole seni otseseid tagajärgi annud. Ainsaks eduks aastaid kestnud püüdeis võib lugeda vahest seda, et kliiringutele mõõduandvalt poolt ei panda nähtavasti enam suuri lootusi, mida peab järeldama loobumisest kliiringust möödunud aasta lõpul sõlmitud kau- banduslikes kokkuleppeis Prantsusmaaga ja Bel- giaga, mille läbi avanes erapankadel, kes on õigus- tatud kaupleva deviisidega, võimalus toimetada transaktsioone nende maadega.

Välisoperatsioonide alal maksvaid kitsendusi arvesse võttes tuleb lugeda kommertsbankade poolt 1937. a. saavutatud ärilised tulemused heaks. Peame veel silmas pidama, et meie majanduse luuratud ulatuse tõttu on kommertsbankade tegevus meil üldse surutus väga kitsastesse piiridesse. Meil puuduvad seni peaaegu täiesti mitmed liigid pangaoperatsioonid, mis mujal omavad suure tähtsuse, näiteks kauplemine väärt-paberitega ja väärt-paberite ost-müük klientide arvel. Väärt-paberite turg on meil seni funktsioneerinud väga nõrgalt vaba kapitali vähesuse kui ka turu organiseerimatuse tõttu. Nüüd on aga oodata uuel majandusministrilt teatavaid samme väärt-paberite turu elustamiseks.

Seni ei ole meil tõsist katset väärt-paberite turu elustamiseks tehtudki, koguni vastupidi — Eesti Hüpoteekpanga pantlehtede konverteerimine sundkorras, s. o. protsendi alandamine seaduseandlikul teel, 1933. aastal kõigutas publiku usku väärt-paberite rentabiliteeti. Samasugust negatiivset mõju on avaldanud väärt-paberite turule Eesti Hüpoteekpanga enda kui ka majaomanike ringkondade taotlused majaomanikele saavutada soodustusi pikaajalise krediidi alal uue sundkonversiooni läbi. Ka meie fondibörsil noteeritavad omapärased väärt-paberite kursid, mis jäävad arusaamatuks harilikule surelikule, ei soodusta usalduse tekkimist väärt-paberite vastu, vaid ennem kõigutavad seda. Börsil noteeritavad kursid peaksid olema tegelikud kursid, millega võib vastavat väärt-paberit osta või müüa; meil aga ei ole see kahjuks nõnda. Ka on meil seni iga hinna eest hoidutud paberite emiteerimisest alla nominaalhinna. See on aga, — kui ei taheta maksa kõrgeid % väärt-pabereilt — ainuke tee selleks, et väärt-paberitesse paigutatud raha rentabiliteeti tõsta. Kui meil tahetakse eduga emiteerida mingisuguseid kindlaprotsendilisi pabereid, tuleb kõigepealt muretseda nende likviiditeedi eest; peaks leitama autoriteetne, küllaldaste reservidega varustatud asutus, mis ostaks neid pabereid igal ajal. See ei peaks olema teostatamatu, kui paber on varustatud riikliku garantiiga. Praeguse rahaturu tendentsi edasikestmisel, kui hoiused kasvavad kiiremini kui laenu (kommertsbankades on käesoleva aasta viie kuu jook-sul hoiused kasvanud 1,3 milj. kr. võrra rohkem kui laenu), peab rahaturg muutuma järjest likviidsemaks ning selle tulemusena võib loota nõudmise tekkimist väärt-paberitele, mille väljalaskmise tingimused on õieti tabatud. Kuna kommertsbankade lubatud operatsioonide hulka kuulub ka väärt-paberite ost-müük nii omal kui ka klientide arvel, siis peaksid kommertsbankad

tundma huvi Majandusministeeriumi kavatsuste vastu, mis on sihitud väärt-paberite turu elustamisele, ning puudma ära kasutada seeläbi tekkivaid võimalusi oma tegevuse laiendamiseks.

L. S—t.

Kirjavahetus.

Kas äriosanikult laenatud kapitali protsendid on puhaskasumaksust vabad?

Küsimus: Palume lahkesti seletada, kas maksuinspektor on õigustatud raamatute alusel maksustamisel puhaskasule juure arvama mittemaksuvaba kuluna täisühingu osanikelt laenatud summadelt osanike kasuks arvestatud protsente.

Meie firma on täisühing notariaallepingu alusel teatava kapitaliga, pealeselle on kasutatud osanikelt laenu suurem summa kapitali. 1937. a. lõpul arvestasime osanikelt laenatud summalt protsendid osanike kasuks, kuid maksuinspektor arvas need raamatutes väljaviidud puhaskasule mittemaksuvaba kuluna juure. Kas on see seadusepärane?

Osanikud deklareerisid saadud protsendid oma tuludeklaratsioonis.

Vastus: Maksuamet on õigustatud täisühinglastelt laenatud summadelt laenajate kasuks arvatud protsente ettevõtte maksualusele kasule juure arvama järgmistel põhjustel:

Ettevõtte omanikuks pole antud juhul mitte üksik isik, vaid isikud, kes vastava lepingu alusel täisosanikena selleks on registreeritud. Ettevõtte omaniku poolt ettevõttesse paigutatud kapitali pealt ei saa omanik oma kasuks protsente arvestada ja neid maksualusest kasust maha arvata. Kuna siin on tegemist täisühinguga, kus on kaks või rohkem omanikku, siis on antud juhul nende kohta maksev sama kord, mis maksab nende ettevõtete kohta, kus on vaid üks omanik. Maksustamise juures jääb omaniku mõiste ikka üheks ja samaks, koosnegu see omanik kas ühest või rohkem füüsilisest isikuist. Ka aktsiaühing ei saa iseeneselt laenatud raha eest enesele protsente arvestada.

Tubakasaaduste müügi maksu-tähtede väljaandmise korda tuleks muuta.

Äritunnistusi kui ka maksuta ning maksulisi laotunnistusi annavad välja Maksudetalituse direktori korraldusel linnades linnavalitsused, väljaspool linnu Eesti Panga osakonnad. Analoogi-

liselt saavad ka käesoleval aastal uudselt nimetatud linnade linnavalitsused õiguse äritunnistuste väljaandmiseks.

Müügitmaksutähti tubakasaaduste müügiks annavad välja aga ainult Eesti Panga osakonnad.

Teatavasti puuduvad Eesti Panga osakonnad kõigis uudselt nimetatud linnades ja ka mitmes varemalt juba linnaks tunnistatud keskuses (Tapa, Türi, Tõrva jne.), ja seepärast peavad äripidajad neist linnadest tubakasaaduste müügitmaksutähte saamiseks sõitma kas mõnda naaberlinna, kus asub Eesti Panga osakond, või alustama tülikat rahasaatmist ja kirjavahetust Eesti Panga lähima osakonnaga.

Kaubandus-tööstuskoda palus Majandusministeeriumi kaaluda küsimust, kas poleks võimalik vastava määrusega korraldada asja nõnda, et tubakasaaduste müügitmaksutähed antaks välja samadest asutustest kust äritunnistusedki, s. o. linnades linnavalitsusest ja väljaspool linnu Eesti Panga lähimast osakonnast. Aktsiisimaksu seadus (§ 73) selleks igatahes takistusi ei tee.

Sellane kord oleks hõlbustuseks äripidajatele ka neis linnades, kus asub Eesti Panga osakond, sest langeks ära vajadus teha kaks käiku — kord linnavalitsusse äritunnistuse järele ja teine kord jälle Eesti Panga osakonda tubakasaaduste müügitmaksutähte lunastamiseks.

Majandusringkondades elav huvi ratsionaliseerimise komitee tööde vastu.

Kaubandus-tööstuskoja ümber koondunud majandusringkonnas valitseb elav huvi Majandusministeeriumi juures moodustatud ratsionaliseerimise komitee ülesannete ja tegevuse vastu. Standardiseerimise ja ratsionaliseerimise tarvete selgitamiseks on koda astunud kontakti tegelike majandusringidega, kogudes tarvilisi materjale ja andmeid. Nende andmete esitamine ja samasuguse kontakti jätkamine tulevikus võiks koja arvates hõlbustada komitee tööd ja see toimuks kõige paremini koja alatiste esindajate kaudu komitee juures.

Ratsionaliseerimise komitee ülesanded on kujunenud kahes suunas: esiteks standardiseerimise, teiseks tööstusliku tegevuse ratsionaliseerimise alal.

Esimene ala puudutab kaupmees- ja töösturkonda, teine käsitleb puht-tööstuslikke probleeme. Kumbki ala nõuab eraldi käsitlust ja ettevalmistust.

Seepärast on Kaubandus-tööstuskoda palunud võimaldada tema esindajail komitee tööst osa võtta.

Hoiatus kaupade saatmisel Itaaliasse ilma vastava sisseveoloata.

Kaubavahetuse ja valuutaministeerium Roomas teatab ajakirjanduse kaudu: „Hoolimata korduvatest hoiatustest, mis on tehtud kaupade importijale kas vastavate föderatsioonide või ajakirjanduse kaudu, mitte tellida ega välja lasta kaupu enne sisseveoloa kättesaamist, tulevad ministeeriumile palved sisseveolubade andmiseks kaupade jaoks, mis on teel või on juba päralt jõudnud ja missuguste kohta sisseveolubasid ei ole veel antud.

Säärasle talitusviisile, mis tegelikult osutub katseks rikkuda kehtivat sisseveo korda, tuleb kategooriliselt teha lõpp. Ministeerium jätab enesele õiguse võtta kohtulikule vastutusele säärasel viisil talitavaid importijaid.“

Hoiatame siinkohal meie eksportijaid, et nad ei saadaks kaupu Itaaliasse enne kui Itaalia importijail on sisseveoload käes.

Suvised sõiduplaani järgi jõuavad kaubasaadetused hilinemisega Pärnu.

Pärnu kaupmehed kurdavad, et pärast suvised sõiduplaani kehtimahakkamist raudteedel jõuavad kaubasaadetused liiga hilja kohale — olles teisel ja isegi kolmandal päeval pärast kaupade äraandmist Tallinna sadamajaamas. Kaupmehed oleksid rahul korraga, nagu see oli talvise sõiduplaani kehtimisel, mil kaubad saabusid kohale hommikuse rongiga. Kaupmeeskond sooviks, et see kord pandaks uuesti maksma.

Oleks väga soovitatav, et Raudteetalitus kaaluks seda küsimust ja püüaks kaupade saabumist Pärnusse kiirendada. See oleks nii Pärnu kaubasaajate kui ka Raudteetalituse enda huvides.

Eestlastele eesti nimi.

Nimede eestistamise aktsioon on mõne aasta jooksul kujunenud võimsaks rahvuskultuuriliseks liikumiseks. Selleks on mõjukalt kaasa aidanud seltskondlikud organisatsioonid ja avalik-õiguslikud asutused. Enam kui 180.000 eestlast on lühikese aja jooksul vabanenud võõrapärasest nimest. Kokku kannab nüüd 800.000 eestlast eestipärasid nime.

Hoolimata sellest suurest saavutusest, mis on uhkuseks meie rahvale, on siiski veel eestlasi, kes eelistavad meie rahvusliku nime asemel võõrapärasid nime.

Pühitsesime tänavu oma Vabariigi 20-ndat iseseisvuse aastat. Selle juubeliaasta lõppedes ei

tohiks leiduda enam ühtki cestlast, kes kannab võõrapärast nime.

Et cestlased vabaneksid võõrnimedest täieliselt, selleks palub Nimede Eestistamise Liit ka kõigi kaupmeeste ja töösturite organisatsioonide mõjukat kaasabi. Eeskätt peaksid aga kõik rahvuslikud organisatsioonid hoolitsema selle eest, et nende liikmeskond oleks puhas võõrnimedest.

Nimede Eestistamise Liit palub teid ringkirjana saata vastavasisuline üleskutse kõikidele Teie organisatsiooni üksikliikmeile ja mõjuda neile kõigiti, et Teie organisatsiooni liikmeskonnas ei leiduks käesoleva aasta lõppedes ühtki võõrnimega cestlast.

Tallinnas korraldatakse tänava raadionäitus.

Aktiivselt Näitus ja Üleriiklik Muusikakaupmeeste Ühing on otsustanud korraldada tänava 1.—5. septembrini Tallinnas raadionäituse. Näituse korraldamiseks on majandusministri poolt juba antud vastav luba. Näitus peetakse börsi saalides. Näituse kavas on kõik raadiosse puutuvad alad ette nähtud.

Kuna raadionäitust Tallinnas juba kauemat aega pole peetud ja sel alal on vahepeal rohkesti uudiseid esile kerkinud, on vastavais ringkonnis näituse vastu märgata elavat huvi.

Peale rohkearvuliste siinsete ja välismaa raadiofirmade kavatses sellekohasel näitusel esmakordselt esineda ka Riigi Ringhaaling.

Kaubandus-tööstuskoja peakoosolek.

12. juulil 1938. a.

Peakoosoleku avas koja nõukogu esimees J. Sihver. Koos oli 69 koja liiget ja koosolek seega otsusevõimeline.

Enne päevakorra juure asumist peakoosolek otsustas saata tervitustelegrammid Vabariigi presidendile ja majandusministrile.

Presiidiumi valitakse:

Juhatajateks: Aleksander Veiler, Karl Muttikas, K. Uusma ja V. Kesker.

Sekretärideks: Karl Henning ja Jaan Lorens.

Koja esimees J. Puhk esines pikema kõnega, andes kokkuvõtliku ülevaate koja tegevusest 1937. a., milline on teisel ära toodud täieliselt.

Peakoosoleku juhataja A. Veiler pärast koja esimehe J. Puhki kõnet pöördus peakoosoleku poole, juhtides koosoleku tähelepanu sellele, et koja esimees Joakim Puhk on äsja 50 aastat vanaks saanud. Ta soovib juubilarile palju õnne ja energiat edasi töötamiseks Kaubandus-tööstuskoja tegevuse juhtimisel tulevikus.

Aruanded kinnitati ühel häälel.

Peakoosolek kestis tund aega.

Äride register

Juunikuu esimesel poolel

firma tegevuse lõpetamine registreeritud:

1. „J. G. Bikov“, Tallinn, Veneturg 3, nahakauplus.
2. J. Bitter ja A. Käärrik, Saapakauplus ja -tööstus „Alfa“, Tartu, Riia 33.
3. K. Freiberg, Tallinn, Pärnu mnt. 32, foto-, radio- ja kirjutusmaterjalikauplus.
4. Hendrik Heinla, Pärnu, Tallinna mnt. 22, toiduainetekauplus.
5. Sergei Ilomov, Tartu, Gustav-Adolfi 8, juuksetööstus.
6. M. Hõbemägi, Mõisaküla, Posti 1, toiduainetekauplus.
7. Anton Joll, Tallinn, Katusepapi 26, küttepuude müük.
8. Talurahvatarvetekauplus Elmar Järv, Kabela v., Villevere k.
9. Karl Jürisson ja Ko, Tallinn, Munga 5, puu- ja metallitööstus.
10. L. Karjel, Tallinn, Sakala 28-a, pudelite- ja klaasasjadeäri.
11. Martha Kolk, Tallinn, Kopli 16, puuhoov.
12. M. Kornel, Valga, Uus 8, toiduainete kauplus.
13. Valeria Kutsar Juuksetööstus „Elite“, Tartu, Promenadi 5.
14. M. Leinbok, Tallinn, Luise 5, maiusainetekauplus.
15. Selma Lüpsik, Tartu, Kalevi 70, toiduainete- ja piimakauplus.
16. Eliise Masin, Elva, Pikk 28, toiduainete ja piimakauplus.
17. J. Moks, Koela v., Tudu jaama juures, rohu- ja värvikauplus.
18. E. Moss Tartu, Turu 52, toiduainete- ja piimakauplus.
19. Helmut Nurm, Tartu, Tiigi 82, toiduainete- ja piimakauplus.
20. A. Pokats, Tallinn, Veizenbergi 4, pagari- snadustekauplus.
21. Voldemar Polakenc, Tartu, Kesk 48, toiduainete- ja piimakauplus.
22. K. Prusis, Narva, Suur 14, lillcäri ja Narva-Jõesuu, Raja 14 aiaäri.
23. J. A. Rekan, Tartu, Uueturu 1 ja Vene 8, rohu- ja värvikauplused.
24. Kadri Rikas, Rapla alevik, pagariäri.
25. Hilda Roma, Tartu, Tähe 88, piimakauplus.

26. Eduard Rootsi, Tallinn, Heeringa 12-b, toiduainetekauplus.
27. Martin Rootsi, Järve v., Kohtla-Järve, segakauplus.
28. E. Rööütli, Tartu, Narva t. 169, viljakauplus.
29. A. Saidla, Tallinn, Liiva 10, pudu- ja kirjutusmaterjalikauplus.
30. Jaan Säärekönnö, Järvakandi v., Järvakandi tehaste juures, lihakauplus.
31. R. Tüüde, Tammistu v., Tammistu as., jahuveski.
32. L. Uukkivi, Tallinn, Kaupmehe 11-a, toiduainetekauplus.
33. Voldemar Vahtra, Elva, Kesk 4, toiduainete- ja piimakauplus.
34. Heinrich Vendt, Rakvere, Pikk 65, toiduainetekauplus.
35. H. Võsa, Olustvere v., Reegoldi, segakauplus.

Juunikuu teisel poolel

registreeritud uued firmad:

1. Maria Hännile, Pärnu, Riia mnt. 67, veoäri autoga.
2. Kudumisetööstus Markus Koslovsky, Tallinn, Kopli 38, kaelasidemeteriide kudumine.
3. Leili Merila, Tallinn, Sadama 9, toiduainetekauplus.
4. H. Oit, Tallinn, Kopli 2, puuvilja-, maiustuste- ja peenviinakauplus, ärip. Helmi Oit.
5. August Pastarus, Mõisaküla, Pärnu 41, pagariäri.

6. H. Päärson, Viljandi, Posti 2-a, toiduainetekauplus, ärip. Hilda Päärson.
7. Ants Reinomägi, Vao v., jahuveski.
8. U/Ü. „Võime“ Rich. Rosenberg & Ko, Tallinn, K-Kalamaja 2, elektri- ja raadio-tarvetetööstus, usaldusühing, täisosanik Richard Rosenberg, ühingu osakapital Kr. 3.000.—.
9. R. Rõngas, Kuressaare, Raekoja tn., linna kaubakuur 7, riide- ja puduäri, ärip. Rudolf Rõngas.
10. Seisler ja Ko, Tallinn, S-Tartu m. 45, bakeliitesemete-presstööstus (peamiselt elekt-tarbed, nõöbid j. t.); täisühing, täisosanikud Oskar Seisler ja Werner Hampf, ühingu osakapital Kr. 7.000.—.
11. H. Tammmer, Tallinn, Tulika 24, toiduainete- ja õllekauplus, ärip. Hilda-Marie Tammer.
12. Jalanõudekauplus „ELGUS“ E. Veigel, Tallinn, Pärnu 38, ärip. Elvine Veigel.
13. Hans Vence, Abja v., Paluoja alevik, toiduainete- ja pagariisaadustekauplus.
14. A. Vingissaar, Suure-Jaani, Pärnu 8, toiduainetekauplus, ärip. Ants Vingissaar.
15. Jaan Välja, Pärnu, Tallinna mnt. 22, toiduainetekauplus.

Registreeritud muudatused :

1. Elektro-keemiatööstus „HELK“ A. R. Abram, Tallinn, Klaasingi 1, prokuura antud Ernst-Richard Lumile.
2. J. Allik & Ko, Kaubanduskontor, asukohaks Tallinn, Vana-Posti 11 (enne S-Karja 2). (Järgneb.)

Toiduainete turg

London. 8. VI 38

Bacon, kaal 112 Ingl. naela

Hiri	sh. 99/-—104/-
Daani	„ 102/-
Hollandi	„ 101/-
Eesti	„ 100/-
Rootsi	„ 101/-
Poola	„ 100/-

12. VII 38. **Nisu**, kaal — 496 Ingl. n. = 225 kg.

Northern Manitoba	sh. 37/9
Rosario Santa Fe	„

Jahu, kaal — 440 Ingl. n. = 63,5 kg

Good Canadian	sh. 17/6
-------------------------	----------

Odrad, kaal — 112 Ingl. n. = 50 kg „ 8/9

Kaerad, „ „ „ „ = 50 kg „ 8/9

Linad, cif per tn.

Livonian, Basis Risten	£ 67/—
Tows Soviet	„ 72/—

Manchester.

Või,

Eesti	sh. 114/- — 116/-
Läti	„ 114/- — 116/-
Soome	„ 117/- — 119/-
Rootsi	„ 117/- — 119/-

Daani	sh. 124/- — 127
Uus-Meremaa, finest	„ 125/-
„ „ first	„ 122/-

Hamburg. 12. VII 38.

Nisu,

Sisemaa, 50 kg eest	—
Manitoba I, cif 100 kg eest term.	\$ 4.33
Hard Atlantic	„ 4.45

Rukis, 1000 kg eest.

La Plata, Hamburgis	sh. —
„ „ Amsterdams	„ —

Suhkur,

toores	sh. 5/— — 5 1/2
Belgia	„ 6/9
Tšehhi	„ 6 5/4
Poola	„ 6/—
Hollandi	„ —

Riis, Burmah II. Rmk. 10.50

Või, Berliinis.

Deutsche Markenbutter	Rmk. —
Feine Molkereibutter	„ —
Molkereibutter	„ —
Landbutter	„ —
Kochbutter	„ —

Välisbörsid

	L O N D O N										
	29. VI	30. VI	1. VII	2. VII	4. VII	5. VII	6. VII	7. VII	8. VII	9. VII	11. VII
Frank . . .	177.91	177.91	177.88	177.88	177.88	177.87	177.76	177.79	178.34	178.46	178.56
Dollar . . .	4.9543	4.9543	4.9565	4.9562	4.9571	4.9534	4.9428	4.9346	4.9412	4.9406	4.9265
Rootsi kr. . .	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395
Daani kr. . .	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400
Norra kr. . .	19.901	19.901	19.901	19.901	19.901	19.901	19.901	19.901	19.901	19.901	19.901
Saksa mrk. . .	12.302	12.302	12.305	12.305	12.305	12.307	12.293	12.282	12.282	12.282	12.270
Soome mrk. . .	226.80	226.80	226.80	226.75	226.75	226.77	226.78	226.75	226.75	226.75	226.75
Floriin . . .	8.9525	8.9525	8.9525	8.9537	8.9578	8.9625	8.9618	8.9568	8.9568	8.9562	8.9571
Liira . . .	94.17	94.17	94.20	94.20	94.20	94.17	94.---	93.51	93.90	93.90	93.65
Helveetsia fr. . .	21.620	21.617	21.605	21.602	21.608	21.632	21.617	21.596	21.607	21.607	21.580
Tšehhosl. kr. . .	142.75	142.75	142.81	142.75	142.75	142.75	142.37	142.37	142.37	142.62	142.37
Belga . . .	29.222	29.230	29.245	29.232	29.217	29.222	29.175	29.137	29.205	29.195	29.127
Peseeta . . .	49.---	49.---	49.---	49.---	49.---	49.---	49.---	49.---	49.---	49.---	49.---
Silling . . .	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Slott . . .	26.31	26.31	26.34	26.34	26.34	26.31	26.25	26.21	26.21	26.27	26.25
Pengö . . .	25.---	25.---	25.---	24.87	24.87	24.87	24.87	24.87	24.87	24.87	24.87
Latt . . .	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25
Besti kroon . . .	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25
Litt . . .	29.50	29.50	29.50	29.50	29.50	29.50	29.50	29.50	29.50	29.50	29.50
Tšerv. . . .	26.26	26.26	26.27	26.27	26.27	26.27	26.19	26.15	26.18	26.18	26.10
Höbe p. u. . .	19 ^{1/16}	19 ^{1/16}				19 ^{1/4}	19 ^{1/16}	19 ^{3/16}	19 ^{1/4}	19 ^{7/16}	19 ^{5/16}
Kuld " " . . .	140 sh. 8 ^{1/2} d.	140 sh. 8 ^{1/2} d.	140 sh. 9 d.	140 sh. 9 d.	140 sh. 9 ^{1/2} d.	140 sh. 8 ^{1/2} d.	140 sh. 11 d.	141 sh. 1 ^{1/2} d.	141 sh. 1 ^{1/2} d.	141 sh. 1 ^{1/2} d.	141 sh. 2 d.
Plaat. " " . . .											

	B E R L I N										
	29. VI	30. VI	1. VII	2. VII	4. VII	5. VII	6. VII	7. VII	8. VII	9. VII	11. VII
Naelsterling . . .	12.315	12.315	12.315	12.315	12.315	12.320	12.305	12.290	12.290	12.290	12.285
Frank . . .	69.20	69.20	69.20	69.20	69.20	69.25	69.20	69.15	69.---	68.90	68.50
Dollar . . .	2.485	2.485	2.485	2.484	2.484	2.485	2.488	2.490	2.490	2.488	2.490
Rootsi kr. . .	63.48	63.48	63.48	63.48	63.48	63.51	63.43	63.35	63.35	63.35	63.31
Daani kr. . .	54.98	54.98	54.98	54.98	54.98	55.---	54.93	54.87	54.87	54.87	55.84
Norra kr. . .	61.88	61.88	61.88	61.88	61.88	61.91	61.83	61.76	61.76	61.76	61.73
Soome mk. . .	5.430	5.430	5.430	5.430	5.430	5.435	5.430	5.420	5.420	5.420	5.420
Floriin . . .	137.55	137.54	137.54	137.54	137.50	137.52	137.30	137.15	137.22	137.22	137.16
Liira . . .	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10
Helveetsia fr. . .	56.94	56.96	57.01	57.---	56.98	56.97	56.91	56.85	56.89	56.87	56.87
Belga . . .	42.14	42.14	42.11	42.12	42.13	42.17	42.14	42.18	42.17	42.10	42.12
Latt . . .	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80
Eesti kr. . .	68.20	68.20	68.20	68.20	68.20	68.20	68.20	68.20	68.20	68.20	68.20
Litt . . .	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98

J. Puhk ja Pojad suurveski saadused

	Kroonid.		Kroonid
Nisupüül (hinnad on arvatud ühes valge puuvillase kotiga):		Poolsoõre	100 kg. 43.---
„Sampo“	100 kg. 27.---	Sõre	„ 43.---
„Kungla“	„ 33.---	Manna	„ 43.---
„Kalev“	„ 37.---	Rukkijahu	100 kg. 18.20—19.50
„Eesti parem“	„ 41.---	Rukkipüül	„ 26.00—27.00
„Granular“	„ 38.---	Nisu pehme	27.00—43.00
		Kaerahelbed	32.---

„POLARIS“

Eesti Kindlustus-Aktsia-Selts, Tallinnas.

KULUD

Kulude ja tulude aruanne 1937. a. kohta

TULUD

Tulekindlustus:

	Kr.
Edasikindlustuspreemiad	452.500.07
Kahjutasud	341.495.66
Komisjonid edasikindlustuse alal	42.467 66
Hankekommisjon otsekindlustuse alal	126 519.41
Preemiatagavara	573.407 92

Veokindlustus:

Edasikindlustuspreemiad	133.252.54
Kahjutasud	155.316 58
Komisjonid edasikindlustuse alal	13.871.45
Hankekommisjon otsekindlustuse alal	16.751 92
Preemiatagavarad	112.105.75

Murdvarguskindlustus:

Edasikindlustuspreemiad	3.618.83
Kahjutasud	227 56
Komisjonid edasikindlustuse alal	2.066 93
Hankekommisjon otsekindlustuse alal	604.43
Preemiatagavarad	7 454.94

Klaasikindlustus:

Hankekommisjon otsekindlustuse alal	95.27
Preemiatagavara	1.628.87

Üldine kulude arve:

Valitsemis- ja ärikulud	222.931.13	
Maksud	82 621.02	305.552.15
Kinnisvara kasutamine	18.926.19	
Vallasvara amortisatsioon	2.909.71	
Kursikalhju	2.815.08	
Mahakirjutatud nõudmised	1.301.38	
Tempelmaks	44.997.93	
Tuletõrjemaks	13 040.35	
Puhaskasu	31.912.25	
		<u>2 404.838.43</u>

Tulekindlustus:

	Kr.
Preemiad, poliisimaksud ja porto otsekindlustusvõtjailt 676 388.—	
Preemiad edasikindlustusvõtjailt	167 993.05
Komisjonid edasikindlustusandjailt	117.408.97
Saadud kahjutasud	226.291.42
Preemiatagavara	573.407.92
Kahjukattetagavara vähenemine	620.92

Veokindlustus:

Preemiad, poliisimaksud ja porto otsekindlustusvõtjailt 211.788.72	
Preemiad edasikindlustusvõtjailt	39.154.39
Komisjonid edasikindlustusandjailt	6 108.07
Saadud kahjutasud	129 149.26
Preemiatagavara	112.105 75
Kahjukattetagavara vähenemine	590.49

Murdvarguskindlustus:

Preemiad, poliisimaksud ja porto otsekindlustusvõtjailt 4.618 93	
Preemiad edasikindlustusvõtjailt	3.862.14
Komisjonid edasikindlustusandjailt	904.71
Saadud kahjutasud	84.27
Preemiatagavara	7.454.94
Kahjukattetagavara vähenemine	983.65

Klaasikindlustus:

Preemiad, poliisimaksud ja porto otsekindlustusvõtjailt	1.504.11
Preemiatagavara	1 628 87

Üldine tulude arve:

Kinnisvara kasutamine	27.308.—
Saadud %/o %/o	30.834.36
Sissetulekud eelmiste aastate mahakirjutuste arvel	2.179.01
Muud mitmesugused tulud	4.450.20
Tempelmaks	44.997.93
Tuletõrjemaks	13.040.35
	<u>2.404.838.43</u>

AKTIVA

Ariseis 31. detsembril 1937. a.

PASSIVA

	Kr.
Kassa	3.869.98
Välisraha	2.122.72
Hoiuarved	299.160.94
Väärtpaberid	117.954.51
Hüpoteegid	289.740.—
Kinnisvara	341.102.46
Vallasvara	38.523.70
Kindlustusasutused	138.307.49
Deebitorid	178.746.91
Osakond	40.459.09
Muud aktivad	29.123.97
	<u>1.479.111.77</u>

	Kr.
Põhikapital	150.000.—
Tagavarakapital	55.000.—
Erikapitalid	53.666.36
Ametnike abiandmise fond	36.369.20
Amortisatsioonikapital	51.539.13
Preemiatagavara omal arvel	694.597.48
Kahjukattetagavara	73.054 89
Kindlustusasutused	152.648.94
Kreeditorid	107.245.73
Osakond	9.383.27
Muud passivad	63.694.52
Puhaskasu	31.912.25
	<u>1.479.111.77</u>

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahtide komisjoni pooli koteeritavate kaupade nimekiri ja hinnad (en gros). 29. VI 1938. a.

		Kroonid.			Kroonid.
J. Puhk ja Pojad suurveski:			Raudplekk	100 kg	30.00—34.—
Jahud: rukki	100 kg	18.20—19.50	„ tsingitud	„	42.00—46.—
„ püül	„	26.00—27.00	Raudtalad	„	19.00—19.50
„ nisu, pehme—sõre	„	27.00—43.00	Teras, talla, ree	„	29.—
Kaerabelbed (Herkulo)	1 kg	—,32	„ vedru	„	32.—
A/S. Rotermanni teh.:			„ valu	„	—90.—1.—
Jahud: rukki	100 kg	18.50	Malm nr. 2	„	8.80
„ püül	„	26.00—27.—	Inglistina	„	390.—410.—
„ nisu, pehme — sõre	„	27.00—43.—	Seatina	„	40.—45.—
Nisu	„	23.00	Vaskplekk, punane	„	180.—240.—
Rukis	„	17.00	Vaskplekk, valge	„	160.—200.—
Seemned: ristlikheina, pun. hil.	„	—	Tsinkplekk	„	75.—80.—
„ timuti	„	—	Masinaõli,	„	22.—
Linaseemned, külvi	„	—	„ Ameerika	„	22.—
Herned, toidu, rohelist	„	23.00—30.00	Mootoriõli, Ameerika	„	38.00—70.—
Riis, Burma II	„	46.00—47.00	„ Poola	„	—
Kartulitärklis „Supérieur“	„	25.—	„ Autoõli, Ameerika ja Daani	„	42.00—115.—
Siirup, kartuli, 42%	„	26.00—28.—	A/Ü. Eesti Kiviõli põlevkivi küt-		
Glükoos	„	26.—	teõli, tsistern.	1000 kg.	65.00—70.—
Margariin, kodumaa,	„	72.50—80.00	Tsilindriõli, Ameerika	100 „	30.00—50.—
Kakao, Hollandi	1 kg	1.80—2.40	Nafta, Vene	„	14.00—14.50
„ Eesti	„	1.00—2.30	„ Ameerika	„	14.00—14.50
Kohv, Rio, Santos jne.	„	2.65—3.30	Petrooleum, Vene, tsist. ja vaadid	„	15.00—16.00
„ Kesk-Ameerika sordid	„	4.75—5.75	„ Ameerika	„	15.00—16.00
Tee, laht., oranž Pekoe, Tseilon	„	5.60—6.—	Bensiin, Esimese Eesti Põlevkivi-		
Tee, laht., oranž Pekoe, Java	„	5.00—5.50	tööst. segabensiin, fr. Tallinn, netto ltr.	„	—,32
Sidrunid	kast	36.00—39.00	Auto-bensiin	„	—,32
Apelsinid	„	—	A/Ü. Eesti Kiviõli bensiin, „Estolin“,		
Suhkur, peenike, Inglise	100 kg	43.75—44.25	tsistern. tr. Tall. (thes teedemaks.	„	—,32—,34
„ Poola	„	43.25—43.75	Bensiin, I s., välisbensiin	„	—,34—,35
Sool, lahtine, Vene, fr. vagun	„	2.50—2.70	Pesuosoda, kodumaa	100 kg	8.50—9.00
„ „ Saksa, fr. Tallinn	„	2.35—2.50	Seebikivi	„	28.25—29.25
„ „ Vene	„	2.35—2.50	Värvid, nigros., vees sulav, välism.	1 kg	7.00
Heeringad, „Matties“ „K“ vag. viisi tünn	„	40.—	„ tsinkvalge, välism.	„	37.—43.—
„ „ Soti „Matties“, Isort	„	52.—	„ tinavalge, „	„	71.—75.50
„ „ „Matfulls“	„	53.—	„ ooker,	„	14.—25.—
Liha, sea, I sort	1 kg	00.75—00.83	Väetisained: Superfosf. Ingl. 18/20%	100 kg	—
Liha, looma, I sort	„	00.43—00.58	Superfosfaat Rootsi	„	—
Õlikoogid, linaseemne	100 kg	—	„ Holl.	„	—
Sojatangud	„	—	„ Vene	„	—
Nisukliid	„	—	„ lahtiselt, fr. piir	100 kg	—
Kivisüsi, sepa, fr. Tallinn	1000 kg	35.—	Segafosfaat 22/23%	„	—
Kivisüsi, auru, fr. Tall.	„	28.—	Eesti fosforiit 25/27%	„	—
Koks, gaasi, Tallinna gaasivabr.	1000 kg	50.—	Kaalisool 40%	„	—
Kütteturvas (A/s., „Eesti Turbat.“)	„	10.—	Lubisalpeeter 15 1/2%	„	—
Põlevkivi, netto	„	9.—	Tšiilisalpeeter 16% (terakujul.)	„	—
Kütteõli, vaadi viisi, netto	100 kg	6.70	Lubiamoonsalpeeter 20,5%	„	—
Raskeõli A. B. C.	„	8.00	Vävelhapuammoonium 20,6%	„	—
Estobituumen A. B. C. D. E. F.	„	—	Nitrofoska (14:14:18%)	„	—
„ tünnid br.	„	9.75	Põllukips, jahvat, fr. Irboska	„	—
Asfaltemulsioon	„ netto	10.25	Tsement,		
Asfaltmastiks	„ „	5.75	Portland, Kunda, pütt 170 kg, fr. Rakvere	5.85	
Katuselakk, vaatides, „ br.	„	10.25	„ paberkottides	5.15	
Fenolaat,	„ netto	5.25	Kriit, pestud	100 kg	4.15—4.50
Karbolineum „Estokarbolineum“	„	—	Kivitorv	„	14.00—22.50
A. B. C. netto	„	8.75—11.75	Puutorv	„	20.—22.50
Raualakk, netto	100 kg	16.75	Lubi, Tallinna, saatekuluga	1000	33.—
Immutusõli D, C, netto,	„	7.75—8.75	„ fr. Tamsalu	„	22.—
Maanteeõli	„	7.00	Kips, krohvimise, fr. v. Irboska	„	30.—
Viljapuu-karbolineum, netto	ltr	0.30	„ krohvimise, fr. v. Tallinn	„	42.—
Mootorpetrooleum,	kg	0.15,5	Telliskivi, I s. fr. Tallinna sadam	1000 tk.	51.—
Mootornafta	„	0.12,5	Silikaat, I s., fr. vabrik	„	42.—
Diiselnaftha	„	0.12,5	Tulitikud, originaalkast (5000		
Putukamürk „Puttox“	„	1.50	taosi)	kast	125.—
Raud, sordi	100 kg	21.00	Tallapahk, Eesti nahast	1 kg	2.30—2.60
Raud, latt	100 kg	21.00	Tallanahk, Ameerika, I s.	„	2.60—2.90
„ vits	„	26.00—33.—	Linaseemneõli	100 kg	61.—

RAADIO-KOOPERATIIV

AKTIVA

Ariseis märtsis 1938

PASSIVA

Kassa ja jooksvad arved	4.291.02
Osamaksud teistes asutustes	40.998.73
Kaubad	151.379.07
Vallasvara	17.648.99
Nõudevekslid	229.543.05
Deebitorid	50.762.06
Üleminevad summad	480.50
Tuleva aasta kulud	2.165.17

Osakapital	53.280.59
Tagavarakapital	35.411.30
Amortisatsioonikapital	4.468.08
Teenijate hoiukapital	3.329.86
Kautsjonid	2.824.38
Kreeditorid	48.597.47
Pangad	54.349.95
Maksuvekslid	47.098.56
Edasiantud nõudevekslid	222.176.45
Tuleva aasta tulud	6.011.58
Muud passivad	12.445.70
1937/1938. a. ülejääk	7.274.69

497.268.61

497.268.61

KULUD

Kulude ja tulude aruanne 1937/1938. a. eest

TULUD

Valitsemise ja arikulud	116.073.99
Protseendid	7.167.57
1937/1938. a. ülejääk	7.274.69
	130.516.25

Brutokasu kaubamüügist	126.841.72
Mitmesugused	3.674.53

130.516.25

Ülejäägi jaotus:

Tagavara kapitaliks	2.726.53
Osamaksuks 8% osamaksusummadelt	3.032.16
Juhatuse käsutusse	1.516.—
	7.274.69

Aruanne on peakoosoleku poolt kinnitatud 14. juunil 1938. a.

O.Ü. TILGA & Ko.

AKTIVA

Ariseis 31. detsembril 1937. a.

PASSIVA

Kassa ja jooksvad arved	1.246.28
Vekslid	17.087.44
Deebitorid	66.682.74
Kaubad	74.560.80
Vüärtpaberid	5.195.80
Vallasvara	13.058.12
Kinnisvara	290.—
Mitmesugused arved	22.651.57
1937. a. puhaskahju	1.081.31
	201.854.06

Osakapital	50.000.—
Amortisatsioonikapital	2.200.89
Võlad ja rediskont pankades	84.482.68
Aktseptid	6.819.10
Kreeditorid	78 551.39

201.854.06

KULUD

1937. a. tulude ja kulude arve.

TULUD

Ärikulud	32.293.16
Makstud komisjon ja 0% 0%	10.017.59
Mahakirjutused	8.567.29
Muud kulud	448.29
	51.326.33

Tulud	50.245.02
1937. aasta puhaskahju	1.081.31

51.326.33

Värnits	100 kg	Kroonid	61.—
Piirit., puh., eksp. (ekskl.v.) fob. Tall. hl/alk. 33.00-35.—			
Paber, rotatsiooni	100 kg		23.20
Puuvillane riie, Bjas, netto	mtr.		0.52—0.62
" " Mitkal "	"		0.40—53.50

Lambavill 15. VIII 36. a.			
" I sort	1 kg Kr.		3.55
" II "	" "		2.80
" III "	" "		2.05

Võli. — Tendents: vaikne 27. VI 1938. a.
I. sort 1 kg Kr. 1.61, mis on tuln. sisse 20.—26. VI 38. a.
Lambaliha 29. VI 1938. a.

Eksporditava värske lambaliha hind Tallinna tapamajades headuse järgi 85—90 senti kg.

Peekonsigade nädalahinn. Tallinn's 29. VI 1938 a.
Peekonsigade tapakaalud:

	I sort	II sort	III sort	IV sort
60—72 kg	0.87	0.82		
55,5—59 " }	0.82	0.78	Siseturu	
72,5—75 " }			hinnad	
75,5—80 "	0.78	0.74		

Elussigade hindadeks noteeriti:
90—120 kg raskused 60 s. eluskaalu kg.
121—160 " " " " " "
161 ja raskemad 60 " " " "

Kanamunad. Tendents: siseturumun. }
29. VI 38 eksportmun. }
1 kg ekspordimune fr. kogumispunkt Kr. —
1 " siseturumune Kr. —

Piim. 27. VI 1938. a.

Talupidajate poolt müüdava piima hind Tallinnas ühe liitri eest:

I valiku rööskpiim lahtistes nõudes kauplustele müües	12	s. ltr.
I valiku rööskpiim lahtistes nõudes piimatööstustele müües	11	" "
II valiku rööskpiim lahtistes nõudes kauplustele müües	10	" "
II valiku rööskpiim lahtistes nõudes piimatööstustele müües	9	" "

Juust. 11. X 37. Tendents:

Juust hinnaks noteeriti ilma riikliku juuremaksuta fr. Tallinn	Siseturu juust	
Eksportjuust:	Sveitsi	130.—
sort 12 A 112 senti kg.	Tilsiti	110.—
" 12 B 109 " "	Hollandi	100.—
" 11 A 110 " "	Backstein	100.—
" 11 B 107 " "	Konserv.	135.—

Lina d. 3. VI 38. Tendents: vaikne.

Lina kokkuostuhinnad sentides ühe kg eest franko kokkuostja ladu riiklike standardsortide alusel (s.o. sortide eest, mis vastavad Põllutööstusministeeriumi lina väljaveo kontrolli nõuetele nii omaduste kui ka harimise ja sidumise poolest):

	Petseri- ja Võrumaal	Mujal Eestis
Lina, ristna R	104	102
hoffsdreiband HD	95	93
dreiband D	86	84
ordinäärdreiband OD	77	75
liivi ordinäärdreiband LOD	68	66
takupraak H	57	57

Takud I	1 kg.	0.66
" II	"	0.56
" III	"	0.46
" ehituse	"	0.15—20

Kroonid
Kartulid 20. VI 38. — Tendents: kindel.
Söögikartul: Virumaa raudteejaam. 3.70—4.10 kv.
Söögikartul: Läänerannas 4.00—4.50 "

Kalad.
Lõhe, värske kaal 6 kg ja raskemad Kr. 1.80 kg

Tedents: püsiv.
120 s. kg fr.
Augerjas, elus, ekspordikõlvuline
rannik. Tendents: kindel.
Koha, värske, ekspordikõlv. I valik (0,8—2,5 kg) 55 s.
fr. rannik. Tendents: kindel.
Koha, värske, ekspordikõlv. II valik (0,3—0,8 kg) — s.
fr. rannik. Tendents: kindel.
Haug, värske, Tendents: kindel.

Latikas, värske, Tendents: rahulik.
Aiasaadused.

Sigurid: ekspordikõlvul., fr. kogumisp. — s. kg.
Tendents:

Sibulad: 15—30 mm läbimõõd. ekspordikõlv., fr. kogumisp. — s. kg.
Tendents:

Kurgid: konservitud, ekspordikõlvulised, ca 5 kg plekknõu Kr. —
Kaseiin. 13. VI 1938. a.

Toorkaseiin I s. 13 snt. fr. piimatalitus

II s. 11 " " "

Tendents: vaikne

Metsamaterj.hinnad fr. laduplats Tallinn.

Palgid: kuusk ja mänd	thm. kr.	15.00—17.—
Plokk-palgid	"	35.—
Paberipuud	r.-m.	8—10
Toe puud	" "	7.—8.—
Pakud: kask	thm.	20.00—28.—
" lepp, I sort	" "	32.—
" " II sort	" "	20.—
" haab I "	" "	35.—
" " II "	" "	25.—
" saar	" "	20.00—28.00
Prussid	" "	35.00—37.00
Saetud materjal -/- 25% laudu, alus 7 :		
" kuusk u/s	" "	35.00
" " IV sort.	" "	31.00
" mänd u/s	" "	35.00
" " IV s	" "	31.00
Kastilauad	" "	60.00—65.00
Krohviliistud	" "	28.00—34.00
Lhiprid 15 cm × 25 cm × 270 cm " "	" "	3 —

Tendents: langev.

Prahid.

Lina

Tallinn — Stettin	1000 kg	Rmk.	14.25
" — Gent	1016 "	sh.	28/—
" — Dundee	" "	"	30/—

Puumaterjalid. Standard

Tallinn—London	"	sh.	38/6
" — Hu'l	"	"	42/6
" — Manchester	"	"	46/6
" — Grangemouth	"	"	36 6
" — Belfast	"	"	44/6
" — Dundee	"	"	38/6
" — Antwerpen	"	"	41/—
" — Gent	"	"	42/6
" — Rotterdam	"	"	36/6
" — Amsterdam	"	"	44/6

Segakaup.

Tallinn — Stettin	1000 kg	Rmk.	18.00—30.—
" — London	1016 kg	sh.	17.00—45.—
" — Stokholm	1000 kg	Rkr.	11.00—30.—
" — Stettin, võli	"	thm	Rmk. 1.50
" — London " 1000 kg "	"	sh.	2'6

Kartulid, Tallinn — Stokholm 1000 kg Ekr. 9.50

Eesti kummitööstuse o.-ü. „Põhjala“.

AKTIVA	Ariseis 31. detsembril 1937	PASSIVA	
Kinnisvara	31.652.58	Osakapital	150.000.—
Kassa	331.—	Tagavarakapital	48.588.49
Pangad	72.420.77	Tööstuse ratsionaliseerimise kapital	85.657.75
Vallasvara	33.833.23	Kustutusekapital	107.677.81
Masinad ja sissesead	201.814.37	Hoiu- ja abiandmisekapital	90.596.09
Vekslid	14.116.31	Depoovekslid	6.450.—
Ehitused	18.956.69	Kreeditorid	107.933.34
Vormid	2.330.42	Üleminevad summad	39.706.16
Valmiskaup	47.456.32	1937. a. puhaskasu ettekanne eelmi-	
Materjalid	144.693.11	sel aastal	11.669.19
Deebitorid	144.758.05	1937. a. puhaskasu	67.244.94
Depoovekslid	500.—		—
Üleminevad summad	2.660.92		
	<u>715.523.77</u>		<u>715.523.77</u>

KULUD	Kulude ja tulude arve 31. detsembril 1937	TULUD	
Kulud 1937. a.	1.126.532.24	Kaubamüük	1.191.803.99
Puhaskasu	67.244.94	Muud tulud	1.973.19
	<u>1.193.777.18</u>		<u>1.193.777.18</u>

A E G

Eesti Elektriselts p. v. — Eesti osak.

AKTIVA	Ariseis 31. detsembril 1937. a.	PASSIVA	
Kassa	1.441,36	Põhikapital	100.000.—
Deebitorid	439.554.88	Kreeditorid	477.185.26
Vekslid	5.944.51	AEG — Berlin	227.245.12
Kauba arve	146.218.53	1937. a. ülejääk	6.967.24
Ladu kauba arve	218.236.34		
	<u>811.395.62</u>		<u>811.395.62</u>

Kulude ja tulude arve 1937. a.

Kulud	212.795.13
Tulud	205.827.89
Puhaskasu	<u>6.967.24</u>

Väärtpaperite kursid

Tallinna börsil 30. VI 1938. a.

Väärtpaperid	Nomin- väärt	Viimane divid.	Tehtud	Ostjad	Müüjad	Kroonides					
1927. a. 7% E. V välisl.	1000	—	—	3520	—						
100	—	—	—	1760	—						
Riigik. pantk. võõrandat. maade eest tasu maksm. s. A. B. C. (55 a.) 2.66%	100	—	—	68	—						
Majandusmin. rahandus- osakonna pantkirjad:											
seeria D. (20 a.) 2.66%	100	—	—	57	—						
" E. (20 a.) 2.66%	100	—	—	60	—						
" F. (9 a.) 2.66%	100	—	—	42	—						
Pikalaenu Panga:											
pantlehed (20 a.) 6%	5000	—	—	—	—						
" 6%	1000	—	—	—	—						
võlakirjad (20 a.) 5%	5000	—	—	—	—						
" (5 a.) 5%	5000	—	—	—	—						
" (5 a.) 4 1/2%	5000	—	—	—	—						
" (5 a.) 4%	5000	—	—	—	—						
4% Asunduskapit. võlakirj.	100	—	—	90	—						
4% Asundusk. võlakirj., mis antud E. Maap. poolt Krediitasutust. nende nõudm. ümberlaenust.	100	—	—	—	—						
6% E. Hüpot.-p. pantlehed	100	—	—	90	91						
5% E. Maakrediits. pantl.	100	—	96	96	97						
5% Tall. Immob. pantl. rbl.	100	—	—	—	—						
4 1/2% E. Maap. pantl. (7 s.)	100	—	—	—	—						
4 1/2% " " (8 s.) 5 a.	100	—	—	—	—						
4 1/2% " " (9 s.)	100	—	—	—	—						
Aktsiad:											
Eesti Pank	50	9%	—	65	66						
Krediit Pank	50	5%	—	40	50						
Pärnu Krediit Pank	50	4%	—	—	—						
Tartu Tööstuse Pank, a/s.	50	5%	—	—	—						
Balti Puuvilla ketr. ja kud. vabr. a/s	50	3%	—	—	—						
Eesti elektrimasin. ehi- tuse a-s, end. „Volta“	100	8%	—	—	—						
„Eesti Union“ kindl. a/s.	50	6%	—	—	—						
„Ephag“ Eestim. rohu- ja apteegikaub. ühing	100	9%	—	—	—						
Eestimaa trükikoda a/s.	50	—	—	—	—						
„Ilmarine“ a/s.	100	—	—	—	—						
„Fr. Krull“ a/s.	50	8%	—	—	—						
„Hansa“ kindl. a/s.	50	10%	—	—	—						
„Kinnisvara“ o/üh.	50	—	—	—	—						
„Kütte Jõud“ a/s.	100	—	—	—	—						
„Majaomanik“ kinnisva- rade kasut. o/ü.	50	7%	—	—	—						
„Massoprodukt“ a/s.	50	—	—	—	—						
„Mootor“ o/ü.	50	8%	—	—	—						
Narva Kirjastuseühisus	50	—	—	—	—						
Piirit. puhast. vabr. o/üh.	500	2%	—	—	—						
„Polaris“ Eesti kindl. a/s.	50	12%	—	—	—						
„Port-Kunda“ a/s.	50	6%	—	—	—						
Põhja kindlustuse a/s.	50	—	—	—	—						
Saku õlletahas a/s.	50	3%	—	—	—						
G. Siegel a/s	50	5%	—	—	—						
SindiTekstiilvabrikute üh.	50	—	—	—	—						
Türi Pab. ja Puup.-v. a/s.	50	—	—	—	—						
„Ühiselu“ a/s.	50	—	—	—	—						
O/ü. „Tarlon“	50	—	—	—	—						
Kreenh. Puuvillas. Man. o/ü.	5000	2%	—	—	—						
„Eesti Kiviõli“ a/ü.	50	—	—	—	—						
O/ü. Raadio-Elektrotehn. Tehas „Ret“	100	10%	—	—	—						
A/S. Tall. Laevauhisus	50	15%	—	50	51						
O/ü. „Elamu“	50	—	50	50	51						

Tallinna fondibörsi

kursisedel

		6. VII 1938	7. VII 1938	8. VII 1938	9. VII 1938	11. VII 1938	12. VII 1938
New - York dollar	T. — O. 3.64 M. 3.71	— 3.65 3.72	— 3.65 3.72	— 3.65 3.72	— 3.65 3.72	— 3.65 3.72	— 3.66 3.73
London 1 nael- sterl.	T. — O. 18.11 M. 18.35	— 18.11 18.35	— 18.11 18.35	— 18.11 18.35	— 18.11 18.35	— 18.11 18.35	— 18.11 18.35
Berliin	T. — O. 146.85 M. 149.05	— 146.95 149.15	— 147.05 149.25	— 146.95 149.15	— 147.05 149.25	— 147.05 149.25	— 147.25 149.45
Berliin (clea- ring) 100 s. rugim.	T. — O. 146.63 M. —	— 146.63 —	— 146.63 —	— 146.63 —	— 146.63 —	— 146.63 —	— 146.63 —
Helsingi 100 soo- me m.	T. — O. 7.98 M. 8.10	— 7.98 8.10	— 7.98 8.10	— 7.98 8.10	— 7.98 8.10	— 7.98 8.10	— 7.98 8.10
Stokholm 100 root- si kr.	T. — O. 93.40 M. 94.60	— 93.40 94.60	— 93.40 94.60	— 93.40 94.60	— 93.40 94.60	— 93.40 94.60	— 93.40 94.60
Kopenb. 100 daa- ni kr.	T. — O. 80.85 M. 82.05	— 80.85 82.05	— 80.85 82.05	— 80.85 82.05	— 80.85 82.05	— 80.85 82.05	— 80.85 82.05
Oslo 100 nor- ra kr.	T. — O. 90.95 M. 92.15	— 90.95 92.15	— 90.95 92.15	— 90.95 92.15	— 90.95 92.15	— 90.95 92.15	— 90.95 92.15
Parisis 100 prants. fr.	T. — O. 10.10 M. 10.40	— 10.11 10.41	— 10.10 10.40	— 10.07 10.37	— 10.07 10.37	— 10.07 10.37	— 10.06 10.36
Amsterd. 100 flo- riini	T. — O. 201.55 M. 205.05	— 201.50 205.00	— 201.65 205.15	— 201.55 205.05	— 201.60 205.10	— 201.60 205.10	— 201.60 205.10
Riia 100 latti	T. — O. 71.40 M. 72.50	— 71.40 72.50	— 71.40 72.50	— 71.40 72.50	— 71.40 72.50	— 71.40 72.50	— 71.40 72.50
Zürich 100 helv. fr.	T. — O. 83.55 M. 84.95	— 83.55 84.95	— 83.60 85.00	— 83.55 84.95	— 83.60 85.00	— 83.60 85.10	— 83.70 85.10
Brüssel 100 bel- gat	T. — O. 61.80 M. 62.80	— 61.90 62.90	— 61.95 62.95	— 61.85 62.85	— 61.85 62.85	— 61.85 62.85	— 62.00 63.00
Milaano 100 liirat	T. — O. 19.18 M. 19.53	— 19.21 19.56	— 19.25 19.60	— 19.22 19.57	— 19.23 19.58	— 19.23 19.58	— 19.28 19.63
Milano (clea- ring) kesk. kurs.	T. — O. 19.31 M. —	— 19.31 —	— 19.31 —	— 19.31 —	— 19.31 —	— 19.31 —	— 19.31 —
Praha 100 tšehh. kr.	T. — O. 12.65 M. 12.87	— 12.68 12.90	— 12.68 12.90	— 12.68 12.90	— 12.66 12.88	— 12.68 12.90	— 12.68 12.90
Viin 100 austr. sh.	T. — O. — M. —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
Varssav 100 slotti	T. — O. 68.50 M. 70.20	— 68.50 70.20	— 68.55 70.25	— 68.55 70.25	— 68.55 70.25	— 68.55 70.25	— 68.55 70.25
Kaunas 100 litti	T. — O. 60.60 M. 62.10	— 60.60 62.10	— 60.65 62.15	— 60.65 62.15	— 60.65 62.15	— 60.65 62.15	— 60.65 62.15
Danzig 100 guld- nat	T. — O. 68.50 M. 70.20	— 68.50 70.20	— 68.55 70.25	— 68.55 70.25	— 68.55 70.25	— 68.55 70.25	— 68.55 70.25

A.-s. A. GLUCHOVSKI,

TALLINNAS

AKTIVA

Bilanss 31. detsembril 1937

PASSIVA

Kassa ja pangad	830.53
Vallasvara	20.517.73
Vekslid	1.073.84
Kaubad	29.016.13
Toorained	8.679.11
Pakkimismaterjal	7.676.17
Deebitorid	16.209.47
Muud aktivad	159.20
	<u>84.162.18</u>

Aksiakapital	50.000.—
Tagavarakapital	5.800.—
Kustutamiskapital	11.006.73
Kreeditorid	7.809.57
Kasu 1937. a.	9.545.88

Tulud 42.187.73
Kulud 32.641.85

Kasu 9.545.88

A. & P. MIETENS

TALLINN, MEREPUUESTEE 15

Tel. 306-46 ja 305-00

PARKETI- JA TAPEEDI-SUURÄRI
ARTUR KARL HERODES

Tallinn, Vana Viru 3, telefon 450-11 ja 462-10.

S O O V I T A B :

Tuntud võistlemata headuses Eestis laialt tarvitusel Vene tammeparketti ainult valitud priima sort. Kodumaa saareparketti I ja II sort. Kodumaa tammeparketti I ja II sort. Metlah põrandaplatesid igas värvis ja suuruses. Valgeid ja värvilisi glasuurituid seinaplatesid. Valget Portland tsementi „Extra-Blanc“. Teraslaaste parketi puhastamiseks. Poonimisvaha ja tapeete rikkalikus valikus.

Töö ja materjalid eest täieline vastutus.

MOENUS

masinaid

saapa-
sadulsepa-
kohvri-
nahaparkimis-

tööstustele.

DÜRKOPP
LEWIS
REECE
UNION SPECIAL

õmblusmasinaid

rätsepa-
trikotaaži-
saapapealse-
sadulsepa-
ja pesu-

tööstustele.

MERCANTILE tööstustarbeid esindab: **ins. ERICH KRIISA**

Tallinn, Vana Posti 8, kõnetraat 451-81

Tarvitage ainult
inglise Shell ben-
siini ja mootoriõli-
sid, sest ainult
Shell'ile võite
kindel olla

**SHELL COMPANY
OF ESTONIA LTD.**

Tel. 477-09

Väljaandja Kaubandus-tööstuskoda.

Tallinna Eesti Kirjastus-Uhisuse trükikoda, Pikk t. 2. 1938.

Vastutav toimetaja H. ANTO.